

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ EĞİTİM BAKANLIĞI
AZERBAYCAN DEVLET İKTİSAT ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA MERKEZİ

Elyazması hukukunda

Səbinə Əliyeva Rəfail kızının

**“Uluslararası finansal raporlama standartlarının mali tablo analizine
etkisi ”**

konusunda

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İhtisasın şifresi ve adı

060409 “Biznesin İdare Edilmesi”

İhtisaslaşma

“Biznesin Teşkili Ve İdare Edilmesi”

Tez Danışmanı :

Yüksek Lisans Programının Rehberi :

Doç. Dr. Nurhodja Akbulayev

Doç. Dr Ferruh Tuzcuoğlu

Kafedra Müdürü Evezi :

Öğr.Gör.Alıyev Yusif Nadim oğlu

BAKÜ – 2018

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ EĞİTİM BAKANLIĞI
AZERBAYCAN DEVLET İKTİSAT ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA MERKEZİ

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ MALİ
TABLO ANALİZİNE ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

SƏBİNƏ ƏLİYEVƏ

Danışman

Doç. Dr. Nurhodja Akbulayev

BAKÜ – 2018

ÖZET

Finansal raporlamaya ilişkin sermaye piyasalarındaki mevcut yönetim düzenlemeleri, uluslararası iş dünyasının gerçeklerini ve gereklerini tam olarak yansıtmamaktadır. Piyasalar artık küresel ve birbirinden bağımsız olarak kabul edilemez. Uluslararası muhasebe standartları, farklı ülkelerdeki ekonomik faaliyetlerin, karşılaştırılabilir muhasebe uygulamalarını kullanılarak değerlendirildiğini ve karşılaştırılabilir bir şekilde rapor edildiğini garanti etmektedir. Mali tabloların kullanıcıların gerçekçi, karşılaştırılabilir, tutarlı, güvenilir ve dengeli bir şekilde yansıtması gereken iş sonuçlarını yansıtabilmesi için izlenmesi gereken bir dizi ilke ve kural olarak tanımlayabileceğimiz muhasebe standartları ve anlaşılabilir muhasebe standartları, yerleşik muhasebe standartlarına uygunluk, bilgilerin güvenilir olmasını sağlama. Uluslararası muhasebe standartlarının üretiminin kendi başına yeterli olması pek olası değildir. Bu nedenle, her ülkede ulusal muhasebe standartları oluşturulmalı ve bu standartlar uluslararası standartlara uygun olmalıdır.

ABSTRACT

Current regulations in capital markets relating to financial reporting do not fully reflect the realities and requirements of international business conduct. The markets are now global and independent of each other. International accounting standards enable comparative measures of economic activity in different countries to be assessed with similar accounting practices and in a similar manner and in harmonized reporting. The accounting standards that we can define as a set of principles and rules that must be complied with to ensure that the financial statements reflect the business results that the users need in a way that reflects the true, realistic, comparable, consistent, reliable, balanced and understandable accounting standards, Increased reliability of information. It is unlikely that the production of international accounting standards will be sufficient by itself. For this reason, national accounting standards should be established in each country and these standards should be in line with international standards.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
İÇİNDEKİLER.....	iii
KISALTMALAR.....	iv

BİRİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARINA GENEL BAKIŞ

1.1. UFRS-IN TARİHI, AMACI VE UYGULANMASI.....	3
1.2. MUHASEBE POLİTİKALARI.....	3
1.3. UFRS ÖNCESİ TARİHI FİNANSAL TABLO VERİLERİ VE MUTABAKATLAR.....	10
1.4. ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARINA İLİŞKİN KURUMLAR.....	14
1.5. ULUSLARARAS FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ OLUMLU VE OLUMSUZ YANLARI.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI (IFRS) VE AZERBAYCAN CUMHURİYETİ TİCARİ KURULUŞLARI İÇİN ULUSAL MUHASEBE STANDARTLARININ BİLANÇO VE GELİR TABLOLARININ HAZIRLANMASI ÜZERİNE ETKİLERİ

2.1.	TEMEL MUHASEBE İLKELERİNİN ÖZETİ.....	25
2.2.	FİNANSAL VARLIKLARIN VE FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLERİN SINIFLANDIRILMASI.....	28
2.3.	BİRLEŞİK FİNANSAL TABLOLAR.....	37
2.4.	MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA ÖNEMLİ VARSAYIMLAR VE DÜŞÜNCELER.....	42
2.5.	FİNANSAL TABLOLARIN BİÇİMSEL YAPISINDAKİ, KAPSAMDAKİ, ÖLÇÜMLEME VE DEĞERLEME ÖLÇÜTLERİNDE, DİPNOT VE AÇIKLAYICI BİLGİLERDEKİ DEĞİŞİKLİKLER.....	44
2.6.	UFRS'YE GÖRE FİNANSAL TABLOLARIN YAPISI VE İÇERİĞİ.....	49

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EMBAWOOD A.Ş. İÇİN ORAN ANALİZİ UYGULAMASI

3.1	UYGULAMA AMACI VE KAPSAMI.....	56
3.2	UYGULAMA YÖNTEMİ.....	57
3.3	UYGULAMA BULGULARI	
3.3.1	Likidite Oranları.....	57
3.3.3	Karlılık Oranları.....	59
3.3.3	Varlık Kullanım Etkinlik Oranları.....	62
3.3.4	Kaldıraç Oranları.....	64
	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	67
	EK	68
	KAYNAKÇA.....	82

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
UFRS	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
IASB	Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi
EC	Avrupa Birliği Komisyonu
IOSCO	Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü
IFAC	Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu
ISAR	Hükümetler Arası Uzmanlar Çalışma Grubu
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
FASB	Finansal Muhasebe Standartları Kurulu
TUDİFAK	Türk Dünyası İşletme Fakültesi

GİRİŞ

Küreselleşmenin de tesiriyle ulusal ve uluslararası şirketlerin her biriyarı yatırım alanlarındolaysız girmek yerine, özen gösterdikleri sektörlerde faaliyet gösteren örgütlere yatırım yapma vasıtasıyla girmeyi tercih ediyorlar.Böyle yatırımların ülkemizde de anlamı giderek artmaktadır. Ortaklık yatırımları, kalitelerinin ve hedeflerininayrı olmasından dolayı maliraporlama standartlarında ve ülkemizde uygulanmakta olan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde detaylı olarak incelenmiş ve bunlarla ilgili muhasebeleştirme ve raporlama prensipleri ortaya konulmuştur.

İştirakler ve bağımlı ortaklık görüşleri, muhasebe standartları ve gerçekleştirmekte olan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği' nde benzeyen ifadeler ile açıklanmış olup muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasın da aynılık oluşturur. Çalışma ortaklıklarında ise anlamlı farklılıklar temel prensiplerdendir. Ülkemizdeki iş ortaklığı daha fazlaadi ortaklık formasında oluşturulmakta ve umumi olarak inşaat ve taahhüt çalışmalarında faaliyet göstermektedir. Vergilendirme kanunundaki bu tür şirketler göre yapılan düzenlemeler vasıtasıyla muhasebe standartları ayarlamaları arasında farklar vardır.

Muhasebe standartlarının ülkemizde yerine getirmeye başlanmasıyla, birden fazla muhasebe kalemlerinde benzersizlik olmakla beraber, giriş döneminde en çok güçlük yaşanacak gruplardan bir tanesi de ortaklık yatırımlarına ilişkin olanlarıdır. Bu tezin amacı, UFRS-ının mühim etki taşıyan ortaklık yatırımlarına ilişkin düzenlemelerini analiz etmek ve Azerbaycan'daşı anda uygulanmakta olan muhasebe sistemi vasıtasıyla bu düzenlemeler arasındaki eşitsizlikleri tespit etmektir.

Tez üç bölümden ibaret olup, birinci bölümündeUluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Genel Bakış başlığı altında UFRS'nin tarihsel gelişimi, amacı, politikaları, olumlu ve olumsuz yönleri incelenmiştir.

İkinci bölümde ise, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (Ifrs) Ve Azerbaycan Cumhuriyeti Ticari Kuruluşları İçin Ulusal Muhasebe Standartlarının Bilanço ve Gelir Tablolarının Hazırlanması Üzerine Etkileri hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmanın son uygulama bölümünü oluşturan üçüncü bölümde ise, Embawood A.Ş. İçin Oran Analizi Uygulaması yapılarak “Likidite Oranlar” , “Karlılık Oranları”“Varlık Kullanım Etkinlik Oranları” ve “Kaldıraç Oranları” hesaplanarak ayrıntılı olarak yorumlanmıştır.

Söz konusu üç bölümden elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç kısmı yazılmış ve önerilerde bulunulmuştur. Ayrıca da kaynakça kısmında çalışmada doğrudan ve dolaylı olarak faydalanılmış olan literatür yazım kurallarına uygun olarak sıralanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARINA GENEL BAKIŞ

UFRS 1, önceki muhasebe prensiplerinden UFRS'ye geçiş konusunda rehberlik yapmaktadır [20, s.339]. Bu Standart, Standart Yorumlama Komitesi yorumları (SYKT) ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Yorumlama Komitesi yorumlarını (UFRYK) için Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UMSK) 'nin UFRS Bilgilendirme Beyannamesini ilk kez UFRS'lere uygun olarak gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. UFRS 1, bu standartların sınırlı istisnalar uygulanması haricinde geriye dönük olarak uygulanmasını gerektirmektedir.

1.1 UFRS 1'İN TARİHİ, AMACI VE UYGULANMASI

UFRS 1'in projesi ilk önce Eylül ayı 2001 yılında IASB'nin duruşma listesine getirilmiş, kanunun ilk taslağı ED 1 (Exposure Draft 1) 2002 Temmuz ayında Kurul vasıtasıyla yayınlanmıştır. UFRS 1'in bütün metni ise 19 Haziran 2003 tarihinde düzenlenerek kamuoyuna sunulmuştur. 2005, 30 Haziran , 2008, 22 Mayıs ve 25 Eylül tarihlerinde standarda bir takım değişiklikler yapılmış. UFRS 1 için ilk yerine getirme tarihi - 1 Ocak 2005, 2008 yılında bakılmış yeni UFRS 1'in uygulama tarihi ise 1 Ocak 2009 olarak atanmıştır [36].

UFRS 1'in maksatı bir işletmenin UFRS'ye uygun olarak ayarlanan ilk finansal tablolarının [34];

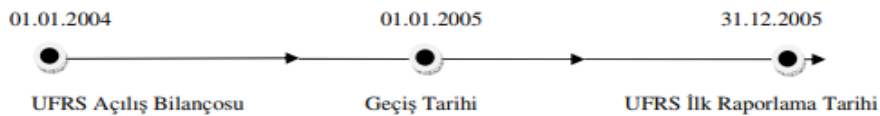
- Kullanıcılar için net, apacık ve sunulan bütün periyot açısından yüzleştirilebilir,
- UFRS'lere uygun olarak gerçekleştirilecek muhasebe çalışmaları açısından uygun bir ast yapı sağlayan ve elverişli bir başlangıç hususu belirleyen

- Kullanıcılara olan yararını aşmayan tek maliyetle elde edilebilecek, üstün kalitede bilgi kapsamasını sağlamaktır.

Standartın maksatı metninde belirtildiği üzere; umumi amaçlı finansal tablolarının düzenlenmesinde UFRS'nı baz alan bazı işletmelerin izlemesi gereken işlemleri belirlemektir[35].

UFRS 1'in hedefi doğrultusunda UFRS'na devretmek tarihi, işletmenin UFRS'na göre öncelikle düzenlenen finansal tablolarının eksiksiz karşılaştırmalı bilgisinin sergilendiği en erken dönemin harekete geçmedir.UFRS açılış bilançosu adı geçen tarih itibariyle ayarlanmaktadır. İşletmeler, UFRS'na uygun olarak, ilk kez ayarlanan finansal tablolarında UFRS başlangıç bilançosunu takdim etmek zorunda değildir [4,s.130].

Eğer bir işletme 31 Aralık 2005 tarihinde UFRS'nı başta kullanmayı karar çıkarmışsa, UMS 1 karşılıklı enformasyon sunmayı öngördüğünden şu işletme bir sene evvelki (2004) finansal tablolarını da UFRS'na elverişli biçimde sunmalıdır. 1 Ocak 2004 balansı işletmenin Açılış Bilançosu olacaktır.Bu bilanço ise 31Aralık 2003 Bilançosunun bilgilerinden oluşmaktadır[7,s.48]. Bu sebeple de ilk dönüştürülecek Bilanço 31 Aralık 2003 tablosu olacaktır(Şekil 1) .

Şekil 1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları 1 Önemli Tarihler

Bir işletme UFRS bir'i aşağıda tanımlanan finansal tablolara uygulayacaktır[27]:

UFRS'na göre ilköncedüzenlenen finansal tablolara, ve UFRS'ye göre başta,düzenlenen finansal tabloların içerdiği dönemlere ilişkin bulunarak “UMS 34: Geçici Dönem Finansal Raporlama” Standardı taslakında ara dönem finansal kayıtların sunulması koşulunda, söz konusu raporların bütününe. Bir işletmenin UFRS'na uygun olarak ilk kez ayarlanan finansal tabloları, ilişkin finansal tabloların UFRS birlikte uyumlu olduğu üzerinde serbest ve şartsız olarak belirtildiği, işletmenin UFRS'nı önce uyguladığı senelik finansal tabloları açıklar. UFRS'na göre, numune, UFRS'nı kullanan bir işletmenin aşağıdaki şartları temin edilen finansal tabloları UFRS'na uygun olarak ilk kez ayarlanan finansal tablolar olarak benimsenilir:

a) İşletme evvelki periyotfinansal tablolarını aşağıdaki biçimde sunmuştur:

(i) Hiçbir açıdan UFRS ile uygun olmayan ayarlamalar (muhasabe uygulaması açısından) uygun olarak hazırlanmış;

(ii) UFRS ile bütün açıdan uyum halinde olan fakat UFRS ile serbest ve koşulsuz benzerlik içinde olduğuna ilişkin bir açıklama içermeyen;

(iii) Tümüyle değil buna rağmen bazı UFRS ile açık bir anlaşma içinde olduğuna dair üstünde bir açıklamaya dizilen;

(iv) İlişkin düzenlemelerde belirli bir belirleme bitirilmemiş birtakım işlemlerin muhasebeleştirilmesi açısına dair UFRS'nın uygulanıp, başkaları için ise UFRS birlikte uyumsuz prensiplerin uygulandığı;

(v) UFRS dışındaki anlaşmalar çerçevesinde ayarlanmış, ancak bazı tutarların UFRS'na uygun olarak belirlenmiş değerlerle mutabakatına yer verilen;

b) Sadece işletme içi yararlanma açısından UFRS ile ahenkli olarak düzenlenen, buna rağmen işletme sahipleri birlikte işletme dışı başka kullanıcıların kullanımına takdim edilmiş finansal tablolar;

c) “UMS 1 Finansal Tabloların VeriliŒi” Standardı gereğince hazırlanmıŒ eksiksiz bir finansal tablolar düzenlenmesi bulunmaksızın, yalnızca konsolidasyon amaçları açısından bağıntılı UFRS’na uygun olarak hazırlanmıŒ bir raporlama paketinde sunulan; veya

d) nceki dönemlerde finansal tabloların takdim olunmaması

Bu standart, bir takım iŒletmenin UFRS’leri öncelikle uygulaması durumunda yerine getirilir. Bu standart, aŒađıdaki gibi olaylarda uygulanmaz[24,P.4];

a) UFRS’lerle açık ve Œartsız benzerli içinde olduğuna iliŒkin üzerlerinde bir tanımlamaya yer verilmiŒ bir finansal tablolar takımını daha önceden takdim etmiŒ ve diğer ayarlamalara göre finansal tabloları arzetmeyi sona erdirmiŒe;

b) GemiŒ devir finansal tablolarını öteki düzenlemelere uygun olarak hazırlamıŒ ancak Œu tablolarda açık ve Œartsız olarak UFRS’lere bağlı kaldığına dair bir yorumlama yer almıŒe; veya

c) Kontroller bir önceki devire iliŒkin kontrol raporunda Œartlı bakıŒ bildirmiŒ olmalarına karŒın, ilgili döneme ilgili olarak finansal tabloların korunmasız ve koŒulsuz bir formda UFRS’ye uyulduğuna ilgili bir açıklama taŒıyan bir biçimde sunuldukları.

Œu UFRS, günümüzde UFRS’leri yerine getirmekte olan bir iŒletme vasıtasıyla muhasebe politikalarında oluŒturulan deđiŒiklikler maksadı ile uygulanmaz. Bu deđiŒiklikler aŒađıdakilerin faaliyet alanındadır:

a) “UMS 8 Muhasebe Siyasetleri, Muhasebe Varsayımlarında DeđiŒiklikler ve YanlıŒlar” Standardında muhasebe politikalarında oluŒturulan deđiŒikliklere bağlı olarak yer alan kararlar; ve

b) Farklı UFRS’lerdeki giriŒ hükümleri.

Bir işletmenin UFRS'ye göre önceki oluşturulan finansal tabloları; ilişkin finansal tabloların UFRS'lerle ahenkli olduğunun üzerlerinde açık ve şartsız olarak belirtildiği, işletmenin UFRS'leri öncelikle uyguladığı senelik finansal tabloları açıklar. Standartlar vakit geçtikçe değiştirildiğinden veya geçersiz kılındığından dolayı UFRS'nı kullanan işletme en son geçerli olan standartları kullanmak zorundadır [6,s.841.

UFRS'nı ilk kez kullanan işletme UFRS'na devretme tarihi itibariyle UFRS başlangıç bilançosu düzenler. Şu, işletmenin UFRS düzenlenmesinde yapılan muhasebeleştirme ameliyatının başlangıç noktasıdır. UFRS 1 işletmenin başlangıç bilançosu yapması icap ettiğini belirtmekte, fakat bu bilançonun UFRS'na dair ilk kez uygulanan finansal tablolarında yer alacağından hakkında konuşulmamaktadır.

1.2 MUHASEBE POLİTİKALARI

UFRS 1'e uygun olarak bir işletme, UFRS başlangıç bilançosunda ve UFRS'ye uygun olarak ilk kez düzenlenen mali tablolarında sunduğu bütün dönemlerde özdeş muhasebe politikalarını yararlanır. Bir işletme, UFRS'ye geçmeden evvelki muhasebe prensiplerinden UFRS'ye geçişin, raporlanan mali pozisyonunu, mali performansını ve nakit akışını ne durumda etkilediğini kamuoyuna açıklar. Muafiyetler ötesinde, bu muhasebe politikaları, UFRS'na uygun olarak ilk kez düzenlenen mali tabloların raporlama tarihleri itibariyle geçerli olan tüm UFRS'lerle düzenli olmak zorundadır. Bazı işletmeler, UFRS'nın daha evvelki tarihlerde yürürlükte olan çeşitli düzenlemelerini uygulamaz.

Bazı işletmeler, ilgili Standardın önceki uygulamaya izin vermesi şartında, henüz uygulanması gerekli olmayan bir UFRS'yi uygulayabilir.

Diğer Standartlarda yer alan giriş hükümleri, şu anda Uluslararası finansal raporlama standartları kullanan bir örgütün muhasebe politikasındaki değişikliklere

uygulanır; söz konusu kararlar muafiyetler hariç, UFRS'yi başlangıç kez uygulayan örgütlerin UFRS'ye geçişinde uygulanmaz.

Bir örgüt, muafiyetler hariç, başlangıç UFRS bilançosunda aşağıdaki hususları uygular[11,s.72-74]:

- a) Uluslararası Finansal Raporlama Standartları tarafından finansal tablolara yansıtılması mecburi kılınan bütün varlık ve borçlarınailişkin tabloya yansıtır. Evvelki esaslara göre finansal tablolara yansıtılmayan ancak Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre yükümlülük veya varlık olarak tanımlanan unsurların bilançoaya aid edilmesi gerekir;

Örneğin önceki uygulamalara göre bilançoda üstlük tezinatları karşılıkları, ertelenmiş vergi varlığı veya vergi yükümlülüğü yok ise bu tutarlar hesaplanarak bilançoaya eklenecektir[12,s.16].

- b) Uluslararası Finansal Raporlama Standartların mali tablolara yansıtılmasına izin vermediği varlık ve borç kalemlerini finansal tablolara yansıtmaz. Aynı zamanda önceki esaslara göre varlık veya borç olarak Kabul edildiği halde Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının buraya dahil etmediği unsurlar başlangıç bilançosundan kaldırılacaktır;

Şuna örnek olarak, eğer geliştirme zararıyla aynı zamanda araştırma giderleri de varlık kalemi olarak bilançoaya yansıtılmışsa Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak bu giderlerin doğrudan gider olarak kaydedilmesi gerektiğinden bu tutarın bilançodan çıkartılması gereksinim olarak kaydedilir [12,s.16].

- c) Uluslararası Finansal Raporlama Standartlara geçmeden evvelki muhasebe ilkelerine göre muhasebeleştirilmiş; fakatUluslararası Finansal Raporlama Standartlara uygun olarak farklı bir sınıfta muhasebeleştirilmeleri gereken varlık, borç veya özkaynak kalemlerini yeniden sınıflandırır;

Bilançoların aktif-pasif ve başka daha detaylı sınıflandırmalarında Uluslararası Finansal Raporlama Standartları mevcut uygulamayla farklılık gösterebilir. Bu açıdan başlangıç bilançosunun hazırlanmasında bu unsur da ilgilendirilir. Örneğin Uluslararası Finansal Raporlama Standartları maddi duran varlıklar grubu içerisinde yer alan yatırım hedefli gayrimenkullerin ayrı bir başlıkta izleneceğini ve ayrı değerlendirme ilkesine bağlı tutulacağını bildirmektedir[12,s.17].

- d) Bilançoya yansıtılmış bütün varlık ve borcun ölçümünde Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygular. Bu konuda Uluslararası Finansal Raporlama Standartları birçok yeni değerlendirme ölçüleri getirmiştir. İlk olarak uygulama zamanı başlangıç bilançosunda varlık ve yükümlülüklerin değerlendirme ölçülerine dikkat etmek gerekmektedir;

Bu unsur genellikle önceki uygulamaya göre gider esasıyla değerlendirilmiş ancak Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak gerçeğe uygun değeri ile değerlendirilmesi gereken aktif veya yükümlülüklerde ortaya çıkmaktadır. Alım satım amaçlı menkul kıymetler buna örnek olarak gösterilebilir[25].

- e) UFRS'na geçiş sebebiyle ortaya çıkan farklar gelir vergisine bağlı tutularak ertelenmiş vergi borcu (veya alacağı) çıkıldıktan sonra bilançoda geçmiş sene karları (veya zararları) hesabına kaydedilir.

Bir işletmenin açılış Uluslararası Finansal Raporlama Standartları bilançosunda kullandığı muhasebe siyaseti, UFRS'ye geçmeden evvelki muhasebe prensiplerine göre sunulmuş aynı tarihli bilançosundaki muhasebe politikalarından başka olabilir. Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına geçiş tarihinden evvelki olay ve işlemler, düzeltme kayıtlarının yapılmasını gerektirir. Halihazırda Uluslararası Finansal Raporlama Standartları giriş tarihi itibarıyla, bu düzeltmeler doğrudan dağıtılmamış karlar içerisinde muhasebeleştirilir.

Bu Uluslararası Finansal Raporlama Standartları, bir örgütün UFRS açılış bilançosunun tüm Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıyla uyumlu olması ilkesine iki farklı kategoride istisna getirmiştir[34]:

- a) Diğer Uluslararası Finansal Raporlama Standartları bazı kararlardan muafiyet sağlar.
- b) Diğer Uluslararası Finansal Raporlama Standartları farklı kısımlarının geriye dönük uygun olmalarını yasaklar.

1.3 UFRS EVVELKI TARİHI MALİ TABLO VERİLERİ VE MUTABAKATLAR

Bazı işletmeler, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre tam karşılaştırmalı malumatı sundukları ilk dönemden evvelki dönemlere istinaden saptanmış farklı verilerin Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarından evvelki tarihi mali tablo değerlerini de sunarlar. Bu Uluslararası Finansal Raporlama Standartları, bu tür verilerin, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının muhasebeleştirme ve ölçme kararları ile bütün uyumlu olmalarını gerektirmez. Bunun yanı sıra, bazı işletmeler, UMS 1'in gerektirdiği karşılaştırmalı malumata uygun birlikte Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarından evvelki muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırladıkları karşılaştırmalı bilgiyi de sunabilir. Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarından evvelki tarihi mali tablo verileri veya Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarından evvelki muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanmış karşılaştırmalı bilgi içeren herhangi bir mali tabloda:

- a) UFRS'ye geçmeden evvelki muhasebe prensiplerine göre hazırlanan bilginin UFRS'ye uygun olarak hazırlanmadığını belirgin bir formada gösterir; ve

b) UFRS'ye göre uyumlu olmasına dair gereken temel düzeltmelerin niteliklerini kamuoyuna açıklar. Örgüt, bu düzeltmelerin sayısal değerlerini uygulamak zorunda değildir.

Diğer Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarından muafiyetler. UFRS 1 esas olarak UFRS'nı ilk kez uygulayan bir örgütün bu dönemde geçerli olan standartları uygulayacağını belirtmektedir. Aynı zamanda bazı standartlardan işletmeyi muaf tutmuş, bazılarının ise uygulanmayacağını belirtmiştir.

Her işletme, aşağıdaki özgürlükten bir veya çok fazlasını faydalanmayı seçebilir:

- (a) İşletme bütünleşmeleri;
- (b) Yaklaşık maliyet olarak hakikata uygun bedel veya yeniden değerlendirme;
- (c) Personele sağlanan yararlar;
- (d) Birikimli dolaşma farkları;
- (e) Karışık finansal vasıtalar;
- (f) bağımlı ortaklık, işbirliği ve iş ortaklıklarına bağlı varlık ve yükümlülükler;
- (g) Evvelceden muhasebeleştirilmiş finansal vasıtaların tanımlanması;
- (h) Hisse senedi bazlı ücret işlemleri;
- (i) Sigorta anlaşmaları;
- (j) Maddi duran servetler içerisinde maruz kalan hizmetten çekmeye ilgili borçlar;
- (k) Kiralama operasyonları ve

(I) Finansal aktif veya yükümlülüklerin ilk muhasebeleştirilmeleri düzeninde gerçeğe uyan değerlerinin tahmini

Bazı işletmeler, aralarında benzerlik ayarlamak suretiyle başka kalemler açısından şu istisnaları kullanmaz. Şu istisnalar da başka standartlara ait olduğundan bunlara ilişkin geniş açıklama ötedeki bölümlerde verilecektir.

Bir örgütün Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre ilk kez düzenlenen mali tablolarında aşağıdakilere yer verilir[34]:

a) Aşağıda yer alan her iki tarih açısından da, UFRS'ye geçmeden evvelki muhasebe prensipleri çerçevesinde raporlanan sermaye ile UFRS'ye göre belirlenen özkaynağın aralarındaki mutabakatı:

(i) Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına geçiş tarihi; ve

(ii) Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına geçmeden evvelki muhasebe ilkelerine uyumlu olarak hazırlanmış son senelik mali tablolarda sunulan en son dönemin sonu;

b) Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına geçmeden evvelki muhasebe prensiplerine uyumlu olarak hazırlanmış son senelik mali tablolarında raporlanan son döneme ilgili kar veya zarar ile aynı dönem için Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak raporlanmış kar veya zararın birbiriyle mutabakatı; ve

c) Bir örgütün başlangıç Uluslararası Finansal Raporlama Standartları bilançosunu hazırlarken ilk kez bir değer düşüklüğü zararı muhasebeleştirilmiş veya redd etmiş olması durumunda, örgütün söz konusu değer düşüklüğü zararlarına uygun olarak iptalleri Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına geçiş tarihi ile birlikte başlayan dönemde muhasebeleştirilmiş olmasında “UMS 36 Varlıklarda Değer Düşüklüğü” Standardının kamuoyuna yapılmasını gerektireceği açıklamalar.

Önceden verilenler uyarınca yapılması zorunlu mutabakatlarda, kullanıcıların,

bilanço ve gelir tablosu ile ilgili olarak yapılmış anlamlı düzeltmeleri anlamalarını sağlamaya yetecek detayda melumatın sunulması gerekir[24,P.25].

Bir örgütün, UFRS'na geçmeden evvelki muhasebe ilkelerine uygun olarak nakit akış tablosu sunmuş olması halinde, anılan tablolarla ilgili olarak yapılmış temelli düzeltmeleri de açıklaması gerektiği de standartlarca bildirilmiştir. Bir örgütün UFRS'na geçmeden evvelki muhasebe ilkeleri çerçevesinde yapmış olduğu yanlışların farkına varması durumunda, mutabakatlar uyarınca yapılan düzeltmelerde, söz konusu yanlışların muhasebe politikalarındaki değişikliklerden ayrıştırılacağı anlatılmaktadır.

UMS 8, bir örgütün UFRS'leri ilk kez uygulamasından kaynaklanan muhasebe politikası değişikliklerini düzenlemez. Bu sebeble, UFRS 1, muhasebe politikalarındaki değişikliklerle ilgili olarak UMS 8 uyarınca kamuoyuna yapılması gereken açıklamaları, bir örgütün Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak ilk kez düzenlenen mali tablolarına uygulanmayacağını belirtmektedir.

Bir örgütün geçmiş dönemlerin mali tablolarını sunmamış olması durumunda, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak ilk kez düzenlenen mali tablolarında bu husus kamuoyuna açıklanır.

Finansal aktifler ve borçların tanımlanması. Bir örgütün daha önce muhasebeleştirilmiş olduğu mali varlık veya mali borcu evvelceden muhasebeleştirilmiş mali araçlar uyarınca, kar veya zarar aracılığıyla gerçeğe uygun değeri üzerinden mali varlık veya finansal borç, ya da satışa hazır bir finansal varlık olarak tanımlanmasına izin verilir. Örgüt, tanımlama tarihi itibarıyla her bir kategoride tanımlanmış/gösterilmiş olan finansal varlık veya borçların gerçeğe uygun değerlerini ve bunların daha evvelki mali tablolarındaki sınıflandırılmaları ve defter değerlerini kamuoyuna açıklar[24,P.29].

Tahmini maliyet olarak gerçeğe uygun değerin kullanılması. Bir örgütün Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının başlangıç bilançosunda, bir maddi duran varlık, yatırım hedefli gayrimenkul veya maddi olmayan duran varlık kalemine uygun olarak tahmini maliyet olarak gerçeğe uygun değeri kullanması durumunda; söz konusu işletmenin Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak ilk kez düzenlenen mali tablolarında, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının açılış bilançosunun her birine ilişkin kalemi açısından aşağıdakiler kamuoyuna açıklanır:

(a) Söz konusu gerçeğe uygun değerlerin bütünü; ve

(b) Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına geçmeden evvelki muhasebe prensiplerine göre raporlanmış defter değerlerine yapılan toplam düzeltme.

1.4 ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARINA İLİŞKİN KURUMLAR

Uluslararası muhasebe ve mali raporlama sahasında faaliyet gösteren mühim kurumlar[3,s.253]:

- Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC, sonradan IASB)
- Avrupa Birliği Komisyonu (EC)
- Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO)
- Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC)
- Birleşik Milletler (UN) Uluslararası Muhasebe ve Raporlama Standartları ile ilgili Hükümetler Arası Uzmanlar Çalışma Grubu (ISAR)

- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Muhasebe Standartları Çalışma Grubu (OECD Çalışma Grubu)
- Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (IASB)

Bu örgütlerden IASB özel sektör işletmelerini ve çıkarlarını temsil ediyor. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları(UFRS)'nin yayımlayıcısıdır.

Avrupa Birliği Komisyonu da uygulanacak olan muhasebe standartları setinin belirlenmesinde yayınladığı direktifler, yönelgelerle rol üstlenmiş[17,s.192], Şubat 2001 tarihinde AB listesinde bulunan tüm şirketlerin konsolide finansal tablolarını Uluslararası Muhasebe Standartlarına göre hazırlamalarını zorunlu hale getirecek olan öneriyi Avrupa Parlamentosuna sunmuştur[10,s.254].

Avrupa Birliği Komisyonu, OECD Çalışma Grubu ve ISAR güçlerini uluslararası anlaşmalardan alan siyasi örgütlerdir. IFAC'ın önemli faaliyetleri ise muhasebede denetim, eğitim, etik ve kamu sektörü finansal raporlama standartlarının oluşturulması, teknik ve profesyonel bildirilerin yayınlanması ve IFAC ve IASB beyanlarına uyumu desteklemektir. IOSCO sınırötesi yatırımları ve ticareti desteklemek amacıyla IASB'ye düzenleyici ve muhasebede uyumlu standartlar geliştirmekte yardımcı olan uluslararası kurumdur[17,s.192]. 2005 yılında IOSCO kendi üyelerine UFRS/UMS'nı uygulamayı öngörmüş, bu da standartların daha geniş bir çapta uygulanmasına yardımcı olmuştur[20,s.118].

Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumlarının başında amacı “Kamuoyuna açıklanan denetlenmiş finansal tablolarda uygulanması gereken muhasebe standartlarını belirlemek ve dünya çapında benimsenmesini sağlamak” [5,s.5], olan Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (UMSK, IASC) gelmektedir.

IASC'ın standart oluşturma süreci, 1973 yılında kurulmasını izleyerek, 1998 yılının sonuna değin üç ayrı evrede analiz edilmektedir. IASC'ın ilk standartları oluşturarak benimsetmeye çalıştığı birinci evrede, benzer muhasebe işlemleri için, hem kıyaslamaya temel alınacak uygulamaya hem de kabul edilebilir alternatif uygulamalara izin vermiştir. Sonuç olarak, IASC'ın ilk 15 yıllık dönemine ait 26 UMS, uygulamada oldukça geniş bir muhasebe ilke ve kuralları yelpazesinin kullanımına izin vermekteydi. Diğer bir deyişle, bu ilk dönemde, uyumlu bir kurallar setinin geliştirilmesi yerine, farklılaşan ulusal standartların sistematik bir biçimde derlenmesi ve hazırlanması çalışmaları belirleyici olmuştur. Bir geliştirme projesi olarak, ikinci evreyi karakterize eden, 1990 yılı haziran ayında, IASC'ın, Finansal Tabloların Karşılaştırılabilirliği başlıklı Tasarı alışması'nın gerekleriyle paralel olarak, 'geliştirme projesi' kapsamındaki standartlar üzerinde yeniden çalışmaya başlamasıdır. IASC'ın üçüncü evresini karakterize eden "Esas Standartlar Programı"nın çalışma programı ise, IOSCO'nun Teknik Komitesi ve IASC'ın yönetim kurulu tarafından ortak bir basın açıklamasıyla ilan edilen çalışma planıyla gündeme gelmiştir. IASC'ın tarihinde önemli bir dönüm noktası oluşturan 1995 yılında, IASC ve IOSCO (Uluslararası Hisse Senetleri Komiteleri Organizasyonu) arasında yapılan resmi bir anlaşma doğrultusunda, "esas standartların" geliştirilmesi ve IOSCO'nun vereceği destek karşılığındaki taleplerinin belirlenmesi hedeflenmiştir[23,s.94],. IOSCO – IASC'ın belirlediği muhasebe standartlarının kendi üyelerinin hukuksal yapısına uygunluğunu denetlemektedir[33],.

Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) 1977 yılında kuruluşundan itibaren IFAC standartların geliştirilmesi, mesleki rehberlik ve mesleğin her alanında çalışan muhasebecileri etkileyen konular üzerinde özel konular yapmaya kendini adanmıştır[9,s.27]. IFAC, dünyanın her yanından, 2,5 milyondan fazla muhasebeciyi temsil eden 157 ye kuruluştan oluşmaktadır. [29]. Amacı “muhasebe mesleğinin gelişmesi ve muhasebe standartlarının uyumlaştırılması, muhasebecilere devamlı olarak yüksek kalitede hizmet şartlarının sağlanması” olan

bu örgütte profesyonel muhasebe kuruluşlarının uluslararası boyutta işbirliği sağlanmaktadır[3,s.273]. IFAC üyeliği profesyonel muhasebe kuruluşlarına şebekeleşme, uluslararası standartların gelişiminde yer alma gibi önemli yararlar sağlar. IFAC'ın üye kuruluşları hep birlikte yüksek kaliteli mesleki standartlarla tanımlanan, uluslararası mesleğin gelişimi taahhüdünü yerine getirirler[8,s.26].

1981 senesinde IFAC üyeleri de IASC çatısında birleşerek IASC'a Uluslararası Muhasebe Standartlarını belirleme ve yayınlama hakkı tanınıyor [32].

Önemli standart kurulları [29]:

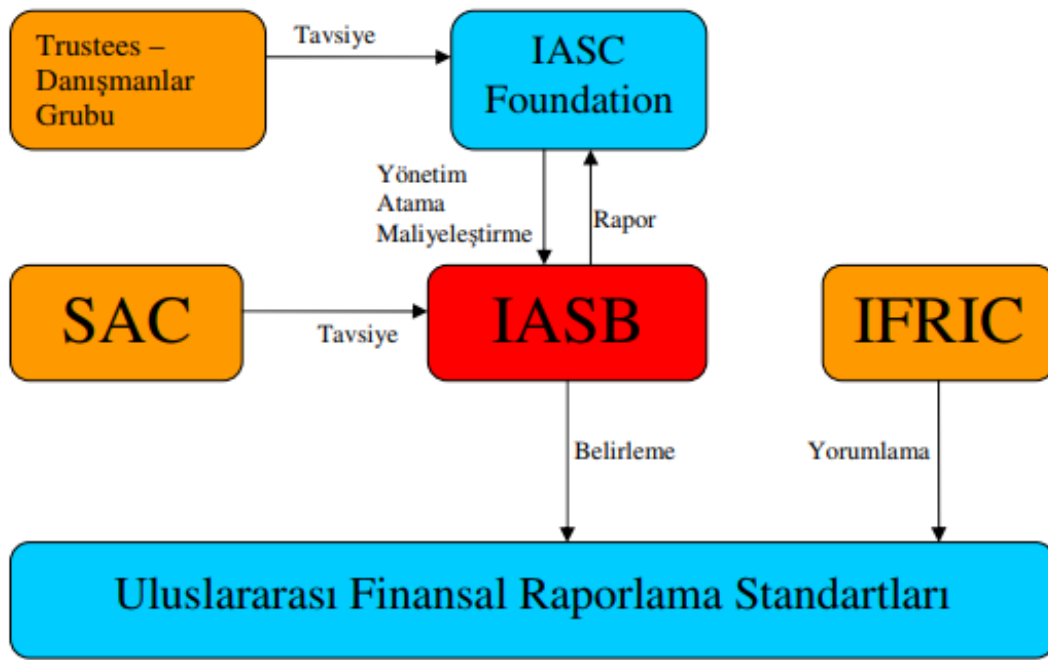
- Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları Kurulu (IAESB)
- Uluslararası Denetim ve Sigorta Standartları Kurulu (IAASB)
- Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları Kurulu (IPSASB)
- Uluslararası Muhasebeciler Etik Standartları Kurulu (IESBA)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) 01.04.2001 yılında Uluslararası Muhasebe Standartları'nın söz sahibi örgütü olan Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) ayarlanır [30]. Başlıca bir yapısal değişim olarak, acemi kurumsal biçimiyle Uluslararası Muhasebe Standartları Komisyon (IASB), daha evvelki yapıyla (IASC) karşılaştırıldığında, kendisini üç temel sahada farklılaştırmıştır: Öncelikle, kurula tayin olunma önceliği, ulusal temsilcilik temelindense, muhasebe ve işletmecilik alanındaki yöntem deneyim ve bilgi yığılmasıyla ilişkilendirilmiştir. Bunun birlikte, kurul uzuvleri tam zamanlı bir durumda çalışmaya başlamışlardır. Sonunda, kurul uzuvleri yalnızca kurulda iş yapmak üzere değil, ancak aynı zamanda, ülkelerin lokal zemindeki muhasebe standartları komitelerle irtibat kurma görevini de kabullenmek üzere atanmaya başlamışlardır [23,s.97].

UFRS'nı çıkartan IASB - Uluslararası Muhasebe Standartları Vakfı (International Standards Comitte Foundation - ISCF) vasıtasıyla idare etmekte, maliyeleştirilmekte ve uzuvleri de bu Kuruluş tarafından atanmaktadır.

ISCF'nin iki mühim kolundan biri – Mühassissler (Trustees), öteki ise IASB'dir. Mühassissler – IASB uzuvlerini, senelik bütçesini belirlemektedir. Eşit zamanda IASB – ISCF'ye faaliyet bildiri vermektedir (Şekil 2) [27]

Şekil 2. IASB'in Örgüt Yapısı

Merkezi Londra'da yerleşen IASB devlete bağlı olmadan çalışan, Uluslararası Muhasebe Standartlarının (UMS) ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının (UFRS) belirleyicisidir. IASB üyeleri dokuz farklı ülkeden ondört üye olmakla farklı muhasebe alanlarından gelmektedirler. Kurul finansal tabloların net, karşılaştırılabilir olmasını sağlayan basit ve uygulanabilir muhasebe standartları belirlemektedir. IASB uyumluluğu sağlamak için diğer milli muhasebe standartları belirleyicileriyle de işbirliği yapmaktadır[28]. IASB'nin amaçları arasında aşağıdakiler yer almaktadır[12,s.9]:

- Yüksek kaliteli anlaşılabilir ve uygulanabilir tek bir muhasebe standart seti oluşturmak.
- Standartların şeffaf ve karşılaştırılabilir raporlamaya yön vermesini sağlamak.
- Ulusal ve uluslararası kanun sağlayıcılarla dayanışma yaparak standartlarda uyumlaştırma ve kavuşma işlemlerine destek olmak.

Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) Uluslararası Muhasebe Standartlarıyla bağıbaşa bir kuruluş ise Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (Financial Accounting Standards Board - FASB)'dir. ABD içerisinde Muhasebe Standartlarını sınırlandıran özel tesis olan FASB 1973 yıldaneylem göstermektedir[31]. İlk olarak, ABD ve bir çok başka ülkelerde de makbul sayılan Amerikan Genel Kabul Görmüş Muhasebe Prensipleri (US GAAP), FASB tarafından ortaya çıkılan "Statements of Financial Accounting Standards" başlı muhasebe standartlarıyla değiştirilmiştir[15,s.52]. Kuruluş ile 2002.yılı 18 Eylül tarihinde IASB içinde yapılan Norwalk sözleşme sonucunda Amerikan Muhasebe Standartlarıyla UFRS arasında kavuşma çabaları başlatılmıştır [1,s.2]. Bütün kurulların mevcut ve gelecekte karşıya çıkabilecek muhasebe yoluyla ilgili sıkıntılara üstün kaliteli ve birbiriyle uygun çözümler üretme yükümlülüğünün temsilçi anlaşması küresel muhasebe uygulamaları açısından tarihi bir değişim noktası niteliğindedir.

1.5 ULUSLARARASI FINANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ OLUMLU VE OLUMSUZ YANLARI

UFRS-u, dünya çapında bir benzerlik ve değerlendirmeye olasılık sağlayan nitelikli ve güvenilir bilginin yayınlanması için son derece düzenli ve titiz bir yapı olarak karşımızda bulunmaktadır. En genel anlamıyla hem muhasebe, hem de finansal raporlamada küreselleşme ve standartlaşma kullanım kolaylığının temin etmek açısından mühim anlam taşımaktadır. Küresel standartlaşmanın bulunduğu bir sistemde uyarılma ve sınıflamaya benzer çeşitli muhasebe prosedürlerinin anlaşılması

ve yorumlanması kolaylaşmaktadır [20,s.7]. Dünyada kullanılabilecek, nitelikli tek bir mali raporlama standartları bariyerinin oluşturulması durumunda aşağıdaki avantajlar elde edilecektir[22,s.27];

- Örgütler açısından değişik muhasebe uygulamalarından gelişen ek maliyetler aradan kalkacak,
- Yurtdışı iştirakleri var olan veya yurtdışı bir temel ortaklığın iştiraki durumdaki şirketlerin konsolide mali tablolarını düzeltme ihtiyacı ortadan kalkacak,
- Yatırımcılar ve alacaklılar açısından yatırımların sağladığı riskler sebebiyle artan yüksek faiz maliyetleri düşecektir,
- Uluslararası pazarlardan fon toplamayı veya borçlanmayı hedefleyen şirketlerin mali tablolarını ilişkin ülke uygulamasına dönüştürme zorunlulukları azalacak,
- Çokuluslu örgütlerin mali tablolarının konsolidasyonu, uluslararası faaliyetlerin performansının kıymetlendirilmesinde fayda sağlanacak,
- Ekonomik işbirlikleri oluşum çabalarında önemli bir engel aradan kalkmış olacaktır.

Muhasebe standartlarının uygulanmasıyla dünyada tek tip muhasebe standartlarının oluşturulması amaçlanmaktadır[13,s.47]. Muhasebe standartlarının tek düzen olması bazı bilim adamları tarafından olumsuz karşılanmıştır. Tekdüzelğin olumsuz yanı ise muhasebenin sert otoriteye dayanarak gelişemeyeceği, eğer tek bir otorite tarafından belirlenirse çok sayıda standart oluşturulması gerektiği gösterilmektedir. Buna alternatif ise standartların birkaç standart geliştiricisi tarafından sunulması ve bunlardan en uygun olanının ise işletmeler tarafından seçilmesi verilmektedir [16,s.8]. Bundan başka standartların yaptırım gücünün olmaması ve sadece yol gösterici mahiyette olması da eleştirilmiştir[21,s.71] .

Araştırmalara göre muhasebe standartlarının uygulanmama nedenlerinden başlıcası bu standartların yaptırım gücünün olmaması, diğer bir neden bilinmediği ve bu konuda yeterince uzman bulunmaması ve standartların faydasına inanılmamasıdır[14, s.76].

Vergi muhasebesi anlayışının hakim olduğu ülkelerde muhasebe standartları gereklerinin vergi düzenlemeleri içerisinde yer almaması ve bu nedenle uygulama zorunluluğunun bulunmaması da standartların hayata geçirilmesini güçleştiren faktörlerdendir[18,s.27].

Eleştirilere rağmen muhasebe standartları devletler ve işletmeler tarafından olumlu karşılanmakta ve uygulanmaktadır. Bu standartlarının uygulamaya konulması işletmeler açısından çok önemlidir. Bu nemi şöyle özetlemek mümkündür:

- a)rgtlerin mali performanslarını çeşitli dönemler itibarı ile benzer bazda karşılaştırma uygulamalarına ve bu karşılaştırmanın neticelerine bağlı olarak işletme dolayısı hayati önem taşıyan konularda isabetli hükümler almalarına yardımcı olur.
- b) rgtlerin finansal performansının doğru analizi vasıtasıyla ileriye yönelik gerçekçi taslakların oluşturulması, isabetli amaç ve hedeflerin belirlenmesine yardımcı olur.
- c) rgt yönetimine dönemler itibariyle inceleme kolaylığı sağlamanın yanında aynı sektördeki diğer firmaların mali performanslarına dayanarak yapılan karşılaştırmalarında sağlıklı bir biçimde yorumlanmasına yardımcı olur.
- d) rgtlerin denetimlerinin kolaylaştırılmasına yardımcı olur.

Çok ülkelerde mali tabloları hazırlayıb ve kullananlar kamuoyunu açıklamak ve uluslararası firmalar arasında karşılaştırma yapabilmek maksatıyla, aynı muhasebe prensiplerinin benimsenmesi talebi içindedirler. Örgütlerde uygulanan değişik kanunlar açısından farklı raporlama sistemleri ř örgütlerde maliyet ve psikolojik

yıpranmaya sebep olmaktadır. Standartların uygulandığı başlangıç günlerinde standartlara kurumlar arasında “uyum”dan söz edilse de sonralar bu kelime “yakınsama” olarak değiştirildi. Çünkü yakınsama aynı anda aynı noktaya hareket eden bir çok ilgili taraf ve yüksek nitelikte mesleki standartlar takımının dünya çapında kullanmasını daha yakından ifade ediyordu.

Finans ve ekonomi dünyasında devrim kalitesinde bir gelişme olarak nitelendirilen Standartların uygulamaya girmesi yalnızca ülkemizde yaşanan bir olgu değildir. Ülkemizle aynı zamanda, bugün AB ülkeleri, gelişmekte olan ve gelişmiş pek çok ülkede Standartlar çalışmaya girmiş durumdadır. UFRS’lerin küresel muhasebe standartları olmaları yolunda dayanıklı mesafelerin alındığını söylenebilir. Aslında bu sıralar bütün dünyada yaşanan mali ve ekonomik kriz Standartların denenmesi ve iyileştirilmesi manasında fırsatları da gündeme getirmektedir.

Türk muhasebe sistemi başdan beri vergi uygulamalarının baskısıntadır. Muhasebe uygulamalarınınailişkin pek çok karar ve düzenleme vergi idaresi tarafından getirilmiştir. Buna göre mali raporlamada örgütlerin gerçek durumunu yansıtmak hedefinden çok vergi yükümlülüğüneuygun olarak ilgili bilgilerin üretilmesi ve sunuluşu ağırlık kazanmıştır. Başdan beri büyük ölçüde vergi bakış açısıyla getirilen muhasebe ve raporlama ileilgili düzenlemeler, mali tabloları kredi verenler ve diğer kullanıcılar bakımından analiz edilebilir hale getirememiştir.

Ülkeler muhasebe sistemlerini standartlara uyumlaştırma çalışmalarında şirketler hukukunu uyumlu hale getirerek iktisadi faaliyetler bakımından gereksiz yasal ve bürokratik engelleri ortadan kaldırmakta ve temel raporlama gereklerini ve kabul edilebilir finansal tablo biçimini oluşturarak, finansal tablolar arasında maksimum karşılaştırılabilme imkanı yaratmaktadır. Küreselleşme ile işletmelerin bilgi gereksinimlerinin artması aynı zamanda işletmelerin bilgi sistemlerinin de önemini arttırmış, işletme bilgi sistemlerinin en önemli bir alt sistemi olan muhasebe

bilgi sistemi de muhasebe sisteminin en önemli konusu haline gelmiştir. UFRS'nın uygulanma süreci beraberinde bazı sorunları getirmektedir. Bu sorunlar:

a)UFRS'leri uygulayacak işletmelerin belirlenmesi

UFRS'lerin sadece borsaya kayıtlı işletmeler veya büyük ölçekli işletmeler ve bankalar tarafından mı yoksa aynı zamanda diğer (Örneğin, Küçük ve Orta Boyutlu İşletmeler (KOBİ)) tarafından da uygulanacağı standartlarda belirtilmemiştir. Bazı ülkelerde UFRS'lerin KOBİ'lerde de uygulanması zorunludur. Yurt dışında faaliyet gösteren veya konsolidasyonun sözkonusu olduğu KOBİ'ler ister istemez UFRS'lerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu sorun 9 Temmuz 2009 tarihinde KOBİ'ler için bir UFRS yayınlanarak kısmen çözülmüştür.

b) UFRS'lerin anlaşılmasında, yorumlanmasında ve uygulamaya geçirilmesinde yaşanan sorunlar Bu standartların genel kuralları belirlemesi ve olaylara panoramik açıdan görüş sağlaması uygulayıcıların anlama ve yorumlama sıkıntılarının yanı sıra model oluşturacak uygulamaların olmaması da işletmelere sorun yaşatmıştır.

c) Ülke yasalarında UFRS'lerin uygulanması ile ilgili bir yaptırımın olmaması Standartlarda veya ülke yasalarında uygulama ile ilgili bir yaptırımın olmaması, mevcut yasal düzenlemelerin değiştirilmesinin kolay olmaması bu konuyla ilgili bir kanun değişikliğinin bir dizi başka yasal değişikliği de beraberinde getirmesi UFRS'lerin yaygınlaşmasını etkileyen diğer sıkıntıdır.

d) Standartlara ilişkin teknik sorunlar

Standartların içerik olarak zorluğu, getirdiği yeni terimler ve gittikçe yükselen teknik seviyeleri pratikte bunların kabul görmesini daha da güçleştirmektedir. Şu an ülkeler UFRS'nı kabul etmeyen, kabul eden, sadece bazı özellikli firmalar için zorunlu kılan ve bütün firmalara zorunlu kılan olarak gruplandırılabilir .

Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarını uygulayıcısı açısından ise devletler - yasama yoluyla belirleyen, özel sektör düzenleyici kuruluşlarca belirlenen ve standart belirleme yetkisini belli bir kuruluşa devreden olmakla üçe ayrılabilir.

UMS/IFRS uygulamasına geçiş etkin bir şekilde yönetilmesi gereken büyük bir projedir. Finansal kaynak ve insan kaynağı gerektirir. Genel olarak ulusal standartlar ile UMS/IFRS arasında önemli farklılıklar bulunabilmektedir ve bu geçiş dikkat ve konunun uzmanı kişilerin desteğini gerektirir. Bu değişim sürecini yaşayan şirketlerin en önem verdiği konunun iç yönetim raporlama sistemlerini, dış raporlama ile uyumlulaştırma çabaları olduğunu belirtmek gerekir. Henüz bu değişimi yapmamış olan şirketler, yeni raporlama sisteminin, analistlerin kendileri ile ilgili görüşlerini değiştireceğinden endişe etmektedirler. Dünya uygulamalarına bakıldığında, uluslararası finansal raporlama standartlarının kendi ülkelerinde uygulamaya konulmasında, yasal düzenleme yoluyla ya IFRS'lere atıfta bulunulmuş, ya tam metnin aktarımında bulunulmuş ve tam çevirisini yaparak kendi ülke standardı olarak yada diğer yollarla standart numaraları farklı olmakla beraber özde uluslararası finansal raporlama standartları ile uyumlaştırarak yayımlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI (UFRS) VE AZERBAJYAN CUMHURİYETİ TİCARİ KURULUŞLARI İÇİN ULUSAL MUHASEBE STANDARTLARININ BİLANÇO VE GELİR TABLOLARININ HAZIRLANMASI ÜZERİNE ETKİLERİ

2.1. TEMEL MUHASEBE İLKELERİNİN ÖZETİ

Konsolide finansal raporlamanın temel prensipleri. Bu konsolide finansal tablolar, Azerbaycan Cumhuriyeti Ticari Kuruluşları için Ulusal Muhasebe Standartlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Bu konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan temel muhasebe ilkeleri aşağıda belirtilmiştir. Bu muhasebe ilkeleri tüm dönemler için uygun bir şekilde uygulanmıştır [26,s.7]

Sunum para birimi. Cari dönem konsolide finansal tablolarda aksi belirtilmedikçe, tüm tutarlar Azerbaycan Manatları cinsinden ifade edilmiştir.

Finansal araçlar - temel değerlendirme teknikleri. Bir finansal araç, bir finansal varlığa veya bir işletmenin finansal borcuna yol açan herhangi bir sözleşmedir. Sınıflandırma formuna bağlı olarak, finansal araçlar gerçeğe uygun değeriyle veya itfa edilmiş maliyetiyle kaydedilir. Bu değerlendirme teknikleri aşağıda sunulmuştur.

Gerçeğe uygun değer. Gerçeğe uygun değer, bir varlığın takas edilebileceği tutar olup, birbir-lerine bağımlı olmayan, iyi bilgilendirilmiş ve bu tür işlemlerde bulunmaya istekli taraflar arasın-da bir yükümlülük doğabilir. Gerçeğe uygun değer, aktif piyasalarda işlem gören finansal varlık-ların cari gerçeğe uygun değerini ve finansal yükümlülükler için cari teklif değerini gösterir. Pi-yasa risklerinden mahsup edilen varlık ve yükümlülükler açısından, Grup, riskleri dengelemek için makul değer

endekslerini belirlemek ve makul bir teklif ve teklif fiyatı uygulamak için ortalama piyasa fiyatlarını kullanabilir [26,s.8].

Enstrüman, serbestçe elde edilebilen ve satılmaya hazır varlık olarak kabul edilen aktif bir piyasadır. Böylece, fiyatları hakkında bilgi, borsa veya diğer finansal kurumlardan serbestçe ve düzenli olarak alınabilir ve o zamanlar bu fiyatlar gerçekçi bir şekilde istifade edilir işlemleri yansıtır.

Piyasa fiyatlaması için mevcut olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerinin belirlenmesinde, iskonto edilmiş nakit akışı modeli, son gönüllü işlemlere dayanan değerlendirme tekniklerinin yanı sıra yatırım faaliyetlerine ilişkin finansal bilgilerin de ölçülmesi için kullanılmaktadır. Değerleme teknikleri, gözlemlenebilir piyasa verileriyle desteklenmeyen tahminler gerektirebilir.

Başlangıç değeri. Bir varlığın katma değeri, satın alım tarihindeki tahmini nakit veya nakit benzeri değerlerini veya satın alma opsiyonunun gerçeğe uygun değerini tahmin eder. Yükümlülüğün defter değeri, olağan ticari faaliyet içerisinde Grup tarafından, bu yükümlülük için ödenmesi gereken nakit veya nakit benzeri değerlerin veya alınan bedelin gerçeğe uygun değerinin hesaplanması için tahmin edilir. Maliyet değerlemesi, sadece işlem gören piyasa fiyatı bulunmayan ve gerçeğe uygun değeri güvenilir bir şekilde ölçülemeyen özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlar için geçerlidir. [26,s.8]

İşletme Masrafları. İşletme giderleri ek maliyetleri ifade eder ve doğrudan bir finansal aracın iktisabı, ihracı veya satışı ile ilişkilendirilebilir. Ek maliyetler, işlem yapılmazsa gerçekleşmeyen masraflardır. İşlem maliyetleri, aracılara, aracı kurumlara, aracı kurumlara, düzenleyici kurumlara ve borsalara ödenen ücret ve komisyonların yanı sıra mülkiyet haklarının devredilmesiyle ilgili vergi ve harçları da içerir. Borç ödeme ücretleri veya indirimleri, finansman maliyetleri, iç yönetim veya bakım maliyetleri finans maliyetlerine dahil değildir.

İtfa edilmiş maliyet. Bir finansal varlık veya finansal yükümlülüğün amortismanına tabi tutulmuş maliyeti, anapara bakiyesi ile asıl tutarı ile etkin faiz oranının tutarı arasındaki herhangi bir farkın düşülmesi veya çıkarılması ve varsa değer düşüklüğü zararı düşülmesiyle indirgenir. Finansal varlığın veya finansal borcun ilk muhasebeleştirme sırasında ölçülen tutarıdır.

Tahakkuk eden faiz, ertelenmiş faaliyet gideri ve etkin faiz yöntemi kullanılarak ilk muhasebeleştirme sırasında herhangi bir primin veya iskontoun itfa edilmesini içerir. Tahakkuk eden kupon gelirleri ve amortismanına tabi iskonto veya prim dahil olmak üzere tahakkuk eden faiz gelirleri ve faiz giderleri ayrı olarak açıklanmaz ve finansal durum tablosunda ilgili kalemlerin defter değerine dahil edilir.

Etkin faiz yöntemi. Etkin faiz yöntemi, bir finansal varlığın veya finansal borcun itfa edilmiş maliyetinin hesaplanması ve ilişkili olduğu dönemlerdeki faiz gelirinin veya faiz giderinin tahsis edilmesi yöntemidir.

Etkin faiz oranı. Etkin faiz oranı, bir finansal aracın beklenen ömrü ya da finansal varlıkların veya finansal borçların net defter değerinin tahmini vadelerine yaklaştığı tahmin edilen tahmini nakit akımlarının veya kazancındır. Grup, etkin faiz oranını hesaplarırken, finansal aracın tüm sözleşme koşullarını dikkate alarak nakit akışlarını değerlendirir ancak gelecekteki kredi zararlarını dikkate almaz. Etkin faiz oranının hesaplanması, sözleşmenin tarafları arasında, etkin faiz oranının, işlem maliyetlerinin ve diğer tüm primlerin veya indirimlerin ayrılmaz bir parçası olan tüm ücret ve diğer tutarları kapsar. Nakit akışının ve benzer finansal araç grubunun beklenen ömrünün güvenilir bir şekilde ölçülebileceğine dair bir varsayım bulunmaktadır. Ancak, nakit akışın veya finansal aracın beklenen ömrünün mevcut olmamasının nadiren mümkün olması ve Grup'un tüm sözleşme dönemi için nakit akışlarını finansal aracın sözleşmeye bağlı koşullarına uygulaması nadiren mümkündür. [26,s.9]

2.2 FINANSAL VARLIKLARIN VE FINANSAL YÜKÜMLÜLÜKLERİN SINIFLANDIRILMASI

Finansal varlıkların sınıflandırılması. Finansal varlık aşağıdaki varlıkların tümüdür:

a) nakit, b) başka bir varlığın özkaynak aracı, c) şunlarla ilgili sözleşme hakkı

1. başka bir varlıktan nakit veya başka bir finansal varlık kabul etmek,
2. Finansal varlıklarını veya yükümlülüklerini muhtemel olarak, Grup'un diğer finansal varlıkları veya finansal borçları ile değiştirir.

ç) Grup'un özsermaye içinde geri ödeneceği veya geri ödeneceği ve aşağıdaki koşullardan birini karşıladığı konusunda bir anlaşma[26,s.9]:

1. Grup'un, değişken enstrümanlarını değişken bir sayıda satın alması gerekeceği ya da edinilmesi ya da edinilmesi gereken türev olmayan bir araç,
2. Sabit bir miktar nakit veya başka bir finansal varlığın Grubun kendi özkaynak araçlarının sabit bir sayısı ile değiştirilip değiştirilmediği durumlar hariç, borç veya borç verilebilir bir türev. Bu sebeple, işletmenin özkaynak araçları, bir işletmenin kendi özkaynak araçlarının gelecekteki iktisabı veya mutabakatı için sözleşmelere sahip araçları içermez.

Finansal Yükümlülüklerin Sınıflandırılması. Finansal yükümlülük aşağıdaki yükümlülüklerin tümüdür.

a) sözleşme yükümlülüğü

1) başka bir kuruluşa nakit veya başka bir finansal varlık sunmak, veya 2) Finansal yükümlülüğü veya finansal varlıklarını, işletme için potansiyel olarak olumsuz olmayan şartlar üzerinde başka bir kuruluş ile değiştirme

b) Aşağıdaki kriterlerden birine uyan bir kuruluş tarafından öz kaynak olarak ödenecek veya geri ödenecek bir düzenleme

1. İşletmenin kendi özkaynak araçlarının tutarını değiştireceği veya sunabileceği türev olmayan bir araç, veya 2. Sabit nakit tutarı veya diğer finansal varlığın işletmenin özkaynak araçlarının sabit bir sayısı ile takası hariç olmak üzere, ödenebilir veya borçlanabilecek bir türev. Bu nedenle, işletmenin özkaynak araçları, bir işletmenin kendi özkaynak araçlarının gelecekteki iktisabı veya mutabakatı için sözleşmelere sahip araçları içermez[26,s.9].

Bir finansal varlığın finansal durum tablosu dışı bırakılması. Şirket, finansal varlıkları sadece aşağıdaki durumlarda muhasebeleştirmeyi sona erdirecektir. a) varlıklar geri çekildiğinde veya b) Bir finansal varlıktan nakit akışlarla ilgili sözleşme hakları geçersiz olduğunda veya c) sözleşme haklarının nakit varlık hareketlerine finansal varlık olarak aktarılması veya d) Finansal varlık, nakit akışlarını almak için sözleşmeye bağlı haklara sahip olduğunda, ancak finansal varlık olarak işlemi gerçekleştirir, ancak nakit akışlarını aşağıdakilerin bir veya daha fazlasına ödemeye ilişkin sözleşme yükümlülüğü varsayar:

Arazi, inşaat, ekipman. Birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararları düşüldükten sonra, arazi, tesis ve ekipman, tarihi maliyetleriyle varlık olarak muhasebeleştirilir[26,s.10].

Arsa, binalar ve ekipmanlara ilişkin müteakip maliyetler, varlığın mevcut üretim seviyesini artırdıklarında ve performanslarını artırdıklarında, varlıkların defter değerine ilave edilir. Diğer tüm durumlarda, arazi, bina ve teçhizatta oluşacak gelecekteki maliyetler karşılandığında, gider olarak muhasebeleştirilir.

Grup, her bir raporlama tarihinde, arazi, tesis ve ekipmanın değer düşüklüğüne uğradığına dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, Grup varlığın geri kazanılabilir tutarını tahmin eder. Mülk, tesis ve teçhizatın değer düşüklüğüne uğradığı durumlarda, mevcut değer en azını, gerçeğe uygun değerden satış maliyetleri düşülmüş veya bir defter değerinden düşük olanı ölçer[26,s.10].

Bir varlığın kayıtlı değerinde meydana gelen azalma, geçmiş yıllardaki bir önceki tahminin üzerinde kalan özkaynaklarda meydana gelen değer düşüklüğü tutarı üzerinden kar veya zararda muhasebeleştirilir. Varlığın kullanımından elde edilen değer veya satmak için gerçeğe uygun değerden daha düşük olanı belirlemek için kullanılan tahminlerde bir değişiklik olması durumunda, önceki dönemde herhangi bir varlık için muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı tersine çevrilir.

Maddi duran varlık kalemlerinin finansal durum tablosu dışı bırakılmasından doğan kar veya zararlar kar veya zararda yansıtılır. Maddi duran varlıkların elden çıkarılmasında oluşan kar veya zararın defter değeri ile taşınan defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir.

Amortisman. Arazi ve devam eden inşaatlarda amortisman hesaplanmamaktadır. Maddi duran varlıklar için amortisman indirimi metot kullanılarak hesaplanmıştır ve bu oranlar kategorilerine aşağıdaki oranlarla uygulanır[26,s.10-11].

Arazi, inşaat, ekipman. 7% yıllık (azalan kalıntı değerine göre)

makinelere, ekipman ve hesaplama teknikleri 25% yıllık (azalan kalıntı değerine göre)

taşıtlar 25% yıllık (azalan kalıntı
değerine göre)

diğer duran varlıklar 25% yıllık (azalan kalıntı
değerine göre)

Varlığın geçerliliğini yitirmiş ve sona erme tarihi sona erdiğinde, varlığın satışından dolayı Grup tarafından alınacak tahmini tutar, varlığın kalan değeridir. Amortisman metodu, ekipman kalıntı değerleri ve maddi duran varlıkların faydalı ömürleri en az her mali yılsonunda gözden geçirilir.

Kurumlar vergisi. Kurumlar vergisi, cari dönem konsolide finansal tablolarda Azerbaycan Cumhuriyeti'nin yürürlükteki vergi mevzuatına veya raporlama dönemi sonundan itibaren geçerli olan vergi mevzuatına uygun olarak gösterilmiştir. Vergi gideri, cari ve ertelenmiş vergi için net kar / zararda yer alan toplam tutardır[26,s.11].

Vergiye tabi kar. Kar vergisinin hesaplandığı dönem için kar veya zarar, Azerbaycan Cumhuriyeti Vergi Daireleri tarafından belirlenen kurallara göre belirlenir.

Cari vergi. Önceki düzeltmeleri de dikkate alarak, döneme ait kar veya zararda ödenecek veya tahsil edilecek vergi tutarıdır. Kurumlar vergisi dışındaki diğer vergiler idari veya diğer faaliyet giderleri olarak kaydedilir.

Ertelenmiş vergi. Cari ve önceki dönem finansal tablolarında muhasebeleştirilen işlem ve olayların gelecekteki tahmini vergi sonuçlarıdır. Ertelenmiş vergi varlıkları, aşağıdaki kaynaklardan başka indirilebilir geçici farklar için muhasebeleştirilir. Ancak, ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır: a) ertelenmiş gelir olarak negatif şerefiye veya b) Bir işletme birleşmesi olmayan ve işlem tarihinde muhasebe kârını veya vergiye tabi

kârı etkilemeyen işlemlere ilişkin bir varlığın veya borcun ilk muhasebeleştirilmesi[26,s.11].

Grup, bağlı ortaklıklara,şubelere ve bağımlı şirketlere yapılan yatırımlar ile iştiraklerdeki yatırımlar ile ilgili indirilecek geçici farkların tümü için ertelenmiş vergi varlıkları muhasebeleştirmektedir.a) geçici fark yakın gelecekte geri yüklenecek, b) Geçici kullanım için vergiye tabi kar elde edilecektir.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri. Gelecekte vergilendirilebilir geçici farklar için ödenecek kurumlar vergisi tutarıdır. Ertelenmiş vergi borcu, vergiye tabi tüm geçici farklar için kayda alınmadığı sürece muhasebeleştirilir: a) değer düşüklüğü zararı, vergi amaçları için mahsup edilemeyen şerefiyedir veya b) Bir işletme birleşmesi olmayan bir işletme birleşmesindeki bir varlık veya yükümlülüğün ilk muhasebeleştirilmesi, işlemin gerçekleştiği tarihte muhasebe kârını veya vergiye tabi kârı etkilemez. Grup, bağlı ortaklıklara,şubelere ve bağımlı şirketlere yapılan yatırımlar ile iştiraklerdeki yatırımlar ile ilgili olarak vergilendirilebilir geçici farkların tümü için ertelenmiş vergi yükümlülüğünü muhasebeleştirmektedir.a) Ana şirket, yatırımcı veya girişimci geçici farkın zaman dağılımını yönetebilir, b) Yakın gelecekte geçici farkın telafi edilmemesi muhtemeldir.

Rezervler. Rezervler aşağıdaki varlıkları içerir: a) Grubun olağan faaliyetleri sırasında satışa ayrılmıştır, b) satış süreci için hazırlanmakta olan veya c) hizmet teslim sürecinde kullanılan hammadde ve malzemeler.

Rezervler mevcut değerlerin en düşük olduğu tahmin edilmektedir: başlangıç değeri veya net satış fiyatı

Stokların maliyeti, edinme, üretme veya işleme ve bunları mevcut duruma ve yere getirme maliyetlerini içerecektir.Özelliği ve kullanım açısından özdeş olan tüm kaynaklar bir grupta toplanır ve bu grupların başlangıç değeri, ağırlıklı ortalama değer formülüne göre hesaplanır.

Net gerçekleştirilir değer - olağan ticari faaliyet içerisinde dikkate alınan bedelin satışından mahsup edilen tutar ve muhtemel satış maliyetlerinin düşülmesinden sonra kalan maliyetlerdir[26,s.12].

Alacaklar. Borçlular ilk olarak gerçeğe uygun değerden muhasebeleştirilir ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş maliyet ile değerlendirilir.

İtfa edilmiş maliyet ile finansal varlıklarda değer düşüklüğü. Değer düşüklüğünün itfa edilmiş maliyetinden muhasebeleştirildiğine dair objektif bir kanıt varsa veya değer düşüklüğü zararı gerçekleştiğine dair objektif bir kanıt varsa, zarar tutarı varlığın defter değerinden ölçülür ve finansal varlığın temel etkin faiz yöntemi iskonto edilmiş arasındaki fark olarak gelecekteki nakitin bugünkü değeridir. Bir varlığın defter değeri doğrudan muhasebe kullanılarak indirgenmiştir. Kaybın tutarı kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Bir finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığı düşünüldüğünde, Grup'un dikkate aldığı temel faktörler, söz konusu varlığın vadesi geçmiş olması ve herhangi bir teminatın uygulanmasıdır. Değer düşüklüğü zararının nesnel kanıtının varlığını belirleyen önemli kriterler aşağıda gösterilmiştir.

- herhangi bir ödemenin gecikmeli olarak ödenmesi ve gecikmiş ödemenin ödeme sistemlerinde gecikme ile açıklanamaz
- borçlu önemli mali zorluklarla karşı karşıyadır ve bu, Grubun borçlunun mali bilgileri tarafından onaylanır.
- borçlunun iflası veya mali yapısının yeniden düzenlenmesi
- borçluyu etkileyen ulusal veya yerel ekonomik koşulların değişmesi nedeniyle ödeme durumundaki olumsuz değişiklikler

- Piyasa koşullarının bozulmasının bir sonucu olarak ipotek güvenliğinde önemli bir düşüş[26,s.12]

Grup, ilk olarak, değer düşüklüğüne ilişkin nesnel kanıtların, tek başına veya toplu olarak, finansal açıdan önemsiz olan ve finansal varlıklarla ilgisi olmayan finansal varlıklar için olup olmadığını belirlemektedir. Bir işletme, bireyselleştirilmiş bir finansal aracın, önemli olup olmadığına dair nesnel bir kanıt olmadığına karar verirse, aynı varlıkları aynı kredi riski özelliklerine sahip olan grupta da aynı varlıkları içerir ve genellikle değer düşüklüğünü belirliyor. Muhasebeleştirilen veya kayıtlardan çıkarılmayan değer düşüklüğü zararları için ayrı ayrı belirlenen varlıklar toplam değerlemeye dahil edilmez.

Değer düşüklüğü tutarı müteakip dönemde azalır ve değer düşüklüğünün muhasebeleştirilmesinden sonra meydana gelen bir olay ile nesnel olarak ilişkilendirilebiliyorsa, önceden tespit edilen değer düşüklüğü zararlarının doğrudan düzeltilmesi ile iptal edilir. Bu iptal, bir finansal varlığın defter değerine yol açmaz. İptal tutarı kar veya zararda muhasebeleştirilir[26,s.13].

Peşin ödemeler. Avans ödemeleri maliyetle kaydedilir. Maddi duran varlık kalemlerinin bir yıl içinde alınmış olması veya uzun vadeli bir varlık olarak sınıflandırılması durumunda uzun vadeli bir varlık olarak sınıflandırılır. Varlık için peşin ödemeler, Grup'un varlığın kontrolünü elinde bulundurması ve söz konusu varlık ile ilgili gelecekteki ekonomik faydaların Grup'a dahil edilmesi durumunda varlığın kalan değerine transfer edilir. Diğer ücretler, bu ücretlerin ilgili olduğu mal ve hizmetler olduğunda kar veya zarardan mahsup edilir. Bir varlığın elde edilmesi beklenirse, söz konusu avans ödemesinin kalan değeri uygun şekilde düşülür ve yıl için kar veya zararda değer düşüklüğü karşılığı ayrılır.

Nakit ve nakit benzerleri bileşenleri. Nakit nakit, banka hesaplarında ve nakit olarak ödenir. Nakit benzeri değerler, kısa vadeli olmaları şartıyla, bilinen tutarlara

kolayca dönüştürülebilen ve değerlerini değiştirme riskine maruz kalan, alım tarihinden itibaren üç ay veya daha kısa olan yüksek likit varlıklardır.

Katma Değer Vergisi ve Diğer Vergiler. Nakit akışları, iktisap edilen varlıklar üzerindeki KDV ve KDV ve diğer satışlarla ilgili satışlar indirilemez. Vergi makamları veya vergi makamları nedeniyle vergilendirilebilir tutarlardaki değişiklikler, faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışlarına tabidir. Vergi makamlarına ödenecek veya vergi makamlarından alınacak meblağların özellikle yatırım faaliyetlerine veya finansman faaliyetlerine atfedilebildiği durumlarda, bu tutarlar, ilgili faaliyet türüne ait nakit akışları olarak açıklanır.

KDV veya diğer satışların ertelenmesiyle ilgili kısıtlamalar uygulandığında, iskonto edilmemiş tutar, bu kısıtlamalarla ilişkili çeşitli faaliyet türlerinden nakit akışlarına atfedilebilir.

Kurumlar vergisi, KDV veya diğer satış vergileri hariç tutulduğunda, vergi tutarları, ortaya çıkmasıyla sonuçlanan ilgili faaliyetlerin nakit akışlarına atfedilebilir.

Katma değer vergisi. Vergi otoriteleri tarafından yapılan satışlar ve alımlar üzerindeki katma değer vergisinin net olarak hesaplanmasına izin verilir.

Ödenecek KDV - Müşterilerden alacaklar üzerinden vergi mükelleflerine ödenecek KDV'yi, bilanço tarihinde alım satım amaçlı KDV'yi yansıtır.

Ayrıca, ödenen KDV, bilanço tarihinde henüz tanınmayan satışlar için KDV içerir. Alacakların değer düşüklüğü karşılığı ayrılması durumunda, değer düşüklüğü karşılığı KDV dahil olmak üzere toplam alacak tutarına kaydedilir[26,s.13].

Uygun bir ertelenmiş KDV yükümlülüğü, alacaklar vergi amaçları için söndürülünceye kadar yürürlükte kalır.

KDV iadeleri - bilanço tarihinde hesaplanmamış olan para iadeleridir. KDV iadeleri, ödemenin yapıldığı satışlarda KDV ile mahsup edilebilir.

Alacaklı Borç. Alacaklıların borçları, karşı tarafın sözleşme yükümlülüklerini yerine getirdiği anda hesaplanır ve daha sonra etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet üzerinden yeniden ölçülür.

Dividentler. Grubun net karı, hissedarlar arasında kendi özkaynak paylarına oranla dağıtılmaktadır. Kâr payı formundaki kar, pay sahiplerinin bu temettü almaya hak kazandığında muhasebeleştirilir. Temettü, beyan edildiği ve onaylandığı dönemde özkaynaklardan indirilen bir yükümlülük olarak kaydedilir ve raporlama döneminin bitiminden önce, ancak konsolide finansal tabloların onaylanmasından önce ortaya çıkmış olan herhangi bir dürüstlük, ilişikteki finansal tablolarda açıklanır[26,s.14].

Tahmini yükümlülükler ve diğer borçlar. Önceden belirlenmiş yükümlülükler, kısa vadeli krediler ve diğer borçlar gibi diğer yükümlülüklerden farklı olarak tahmin edilen gelecekteki nakit akışlarının belirsiz olduğu tahmin edilmektedir. Tahakkuk eden yükümlülükler, genellikle kısa vadeli kredilerin bir parçası olarak açıklanırken, tahmini yükümlülükler ayrı olarak açıklanır.

Koşullu borçlar ile koşullu borçlar arasındaki fark şudur:

a) Tahmini yükümlülüğün bir yükümlülük olarak muhasebeleştirilmesi, çünkü söz konusu yükümlülüğün bir yükümlülüğü olması ve ekonomik fayda içeren kaynakların çıkışının gerekli olacağı[26,s.14];

b) Koşullu yükümlülükler aşağıdaki koşullar altında yükümlülük olarak muhasebeleştirilmez:

1. Gömülü varlıkların elden çıkarılmasına yol açabilecek mevcut bir yükümlülüğün olmadığı için mevcut olması muhtemel bir yükümlülüktür.

2 geçerli bir yükümlülüktür, ancak Standardın tanınması için gerekli kriterleri karşılamamaktadır.

Gelir tanıma. Gelirler, Grup'un dahil edileceği ve güvenilir bir şekilde ölçülen gelecekteki ekonomik faydalar için gelir tablosunda kar veya zararda muhasebeleştirilir. Gelir, sadece Grubun hesabına dahil edilen veya sadece bu gruba dahil edilecek ekonomik faydaların toplam gelirini temsil eder. Bir üçüncü şahıs adına toplanan fonlar Grup'a ekonomik fayda olarak değerlendirilmez ve Grup'un özkaynaklarında artışa neden olmaz, dolayısıyla gelir ve gider tablosunda gelir olarak muhasebeleştirilir ve sermaye muhasebeleştirilmez.

İşlemden kaynaklanan gelir tutarı genellikle Grup ve varlık veya nakit üreten birim arasındaki anlaşma ile belirlenir. Bu kazancın, Grup tarafından varlığın satılması sonucu ortaya çıkan satışlar dikkate alınarak, alınan veya alınacak olan bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Bu, nakit olarak veya özkaynak değerli varlıklar, gayri nakdi varlıklar ve Grup'un yükümlülükleri ile birlikte elle yapılabilir.

2.3 BİRLEŞİK FİNANSAL TABLOLAR

Konsolide finansal tablolar, bir grup kuruluş tarafından tek bir muhasebe kurulu olarak sunulan finansal tablolardır[26,s.14-15].

Konsolide finansal tablolar hazırlanırken, bir işletme, aynı varlık, yükümlülük, özkaynak, gelir ve gider kalemlerini toplayarak hem ana ortaklığın hem de bağlı ortaklığın finansal tablolarını birleştirir. Grup finansal bilgilerini konsolide finansal tablolarda tek bir ekonomik işletme olarak sunmak için aşağıdaki adımlar atılmalıdır:

- a) Her bir ana kuruluş tarafından tutulan yatırımın kayıtlı değeri ve her bir bağlı ortaklığın ana ortaklığın payı ortadan kalkar;
- b) Konsolide edilen bağlı ortaklıkların raporlama dönemi için azınlık paylarının kar veya zararda payı

c) Konsolide edilen bağılı ortaklıkların net varlıklarındaki azınlık payları, ana ortaklıktaki özkaynak paylarından ayrı olarak belirlenir. Azınlık paylarının net varlıklar içindeki payı aşağıdakileri içermektedir:

1. Bu azınlıkların ilk birleşme tarihinde hesaplanan payı

2. Birleşme tarihinden itibaren ikamet etmeyenlerin hisse senedindeki değişim payı

Azınlıkların payı - Azınlık payları, ana ortaklık veya bağılı ortaklıkları ile doğrudan ilişkilendirilemeyen hisse senedi çıkarlarıyla ilgili olan bir kârın zararının veya karının bir parçasıdır.

Bir yan kuruluş - bir ebeveyn tarafından kontrol edilen ve kontrol edilen ticari bir varlıktır.

Önemli etki, işletmenin finansal ve faaliyet politikaları hakkında karar vermeye katılma yükümlülüğüdür, ancak bu politika üzerinde kontrol veya ortak kontrol sağlamaz.

Bir yatırımcı, bir yatırımcının yüzde 20 veya daha fazlasından daha fazla bir yatırımcının sahibi veya sahibi ise, kümülatif etkisi olduğu kabul edilir, ancak bu oran yüzde 20 veya daha fazlasına sahip olmasına rağmen. önemli bir etkiye sahip olmamak mümkündür.

Öte yandan, doğrudan veya dolaylı olarak yatırımcının, yatırımcıların oy haklarının yüzde 20'sinden daha azına sahip olması durumunda, yatırımcının önemli bir etkisi olmadığı düşünülürse de, hisse senedi sahiplerinin yüzde 20'sinden azının önemli bir etkisi olmasına rağmen. Olmak mümkün. Özkaynak veya kontrol portföyünün önemli bir kısmının mülkiyeti, yatırımcının önemli etkisinin önünde bir engel teşkil etmemektedir.

Katılım faizi yöntemi. İştirakteki yatırım tutarı başlangıçta maliyet bedeli ile kayıtlara alınır ve yatırımın satın alım tarihinden sonra yatırımcının kazanç veya zararı üzerindeki payını muhasebeleştirmek için yatırımın defter değeri artırılır veya azaltılır.

Yatırımcının yatırım nesnesinin kar veya zararındaki payı, yatırımcının kar veya zararı içinde muhasebeleştirilir. Bir yatırım amaçlı gayrimenkulden elde edilen paylar, yatırımın defter değerini azaltmaktadır. Yatırımcının, yatırımcının özkaynaklarındaki değişimlerden kaynaklanan ve henüz yatırımın kar veya zararı ile muhasebeleştirilmemiş olmasından kaynaklanan yatırımın oransal payının etkisini yansıtmak için, defter değerinin düzeltilmesi gerekebilir. Bu değişiklikler arazi, bina ve ekipman tahminlerindeki ve döviz kurlarındaki değişimlerdeki değişikliklerle ilgilidir. Yatırımcının bu değişimlerdeki payı doğrudan yatırımcının sermayesinde tanınır.

İlişkili taraflar ve onlarla yapılan işlemler. Yasal veya gerçek kişi aşağıdaki koşulları öderse, ilgili taraf ilişkili taraf olarak kabul edilir[26,s.15]:

- a) Bir veya daha fazla aracı aracılığıyla doğrudan veya dolaylı olarak
  1. İşletmeyi kontrol eder, işletme tarafından kontrol edilir veya işletme tarafından müştereken kontrol edilir.
  2. Varlık üzerinde orantılı bir etki varsa,
  3. Bir işletmenin ortak kontrolünün olduğu yerlerde,
- b) İşletme bağımlı bir varlıksa,
- c) işletmenin bir girişimci olduğu ortak girişim
- d) İşletmenin veya veli yönetiminin bir üyesidir.

e) (a) veya (d) paragraflarında atıfta bulunulan kişilerin yakın aile üyesidir.

g) İşletmenin, (d) veya (e) 'de belirtilenler dışındaki kişiler veya kurumlar tarafından kontrol edilmesi veya bunlarla kontrol edilmesi veya bu kişiler üzerinde önemli bir etkisi olması veya önemli oy hakkına sahip bir teşebbüs aracılığıyla doğrudan veya dolaylı olarak

h) Bir işletmenin veya işletmenin çalışanlarına yönelik bir emeklilik fayda planı

İlişkili taraflarla yapılan işlemler, ilişkili taraflar arasında, fiyat ne olursa olsun, rezervlerin, hizmetlerin veya yükümlülüklerin yeniden düzenlenmesidir.

Yabancı para birimi dönüştürme. Grubun fonksiyonel para birimi, temel ekonomik ortamının para birimidir. Grubun fonksiyonel para birimi ve sunum para birimi Azerbaycan Cumhuriyeti, Azerbaycan Manatı (“AZN”) ulusal para birimidir.

Her bir bilanço tarihinde, yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler, Azerbaycan Cumhuriyeti Merkez Bankası bilançosunda geçerli olan döviz kuru kullanılarak işletme değerlemeye dönüştürülür.

Yıl sonu itibarıyla yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrilmesinden kaynaklanan pozitif ve negatif kur farkları, yıl sonunda CBAR'ın resmi döviz kuru üzerinden kar veya zararda her işletmenin finansal durumuna çevrilir. Gerçeğe uygun değerdeki değişikliklerden kaynaklanan tüm kar ve zararlar gelir tablosunda kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Yabancı para birimi dönüştürme. Yabancı para cinsinden olan işlemler, işlem tarihindeki işlemlerin yapıldığı tarihteki geçerli döviz kurundan geçerli döviz kuru kullanılarak, döviz cinsinden, işlem değerlemelerinde, yabancı para cinsinden kaydedilmektedir[26,s.16].

a) Yabancı para cinsinden parasal kalemler son döviz kuru kullanılarak dönüştürülür,

b) Döviz cinsinden parasal olmayan kalemler maliyet ile ölçülür ve işlem tarihinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilir.

c) Makul değerleri ile ölçülen yabancı para cinsinden parasal olmayan kalemler, gerçeğe uygun değer belirlendiği tarihteki kurlar esas alınmak suretiyle TL'ye çevrilir.

Efektif döviz kurları aşağıdaki gibidir[26,s.17]:

Aşağıdaki tarihte sona eren yıl için

	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Yılın sonuna döviz kuru (AZN/USD)	1.7707	1.5594
Yılın sonuna döviz kuru (AZN/EUR)	1.8644	1.7046

Gayrimenkul yatırımları. Gayrimenkul yatırımları, aşağıdakiler hariç olmak üzere, kira veya sermaye artırımının elde edilmesi amacıyla elde tutulan mülktür:

a) mallarını veya hizmetlerini tedarik etmek veya tedarik etmek veya mülk amaçlı olarak mallarından yoksun bırakılan herhangi bir kişi

b) normal iş akışında satış için elde tutulan

Yatırım amaçlı gayrimenkuller sadece şu varlıklar olarak muhasebeleştirilir:

a) Yatırım amaçlı gayrimenkul ile ilgili gelecekteki ekonomik faydaların muhtemel olması

b) Bir yatırım amaçlı gayrimenkulün defter değerini güvenilir bir şekilde tahmin etmek mümkün olduğunda.

Bu tanıma kriterlerine uygun olarak, bir işletme, oluştukları anda yatırım amaçlı gayrimenkul maliyetlerini değerlendirir. Bu maliyetler, gayrimenkul edinimi için başlangıç maliyetlerini ve daha sonra söz konusu taşınmaz mallara hizmet ekleme, değiştirme veya sunma maliyetlerini içerir. Ulusal Muhasebe Standardı 27 hükümlerinin 15'inci maddesinde belirtilen tanıma kriterlerine göre, taşınmazın taşınmazın taşınan değeri, cari hizmet bedelinden muhasebeleştirilmez, ilgili maliyetler oluştukları dönemde kar veya zararda muhasebeleştirilir[26,s.18]. Yatırım amaçlı gayrimenkulün ikame edilmesi yoluyla edinilmiş olması durumunda, işletme, yatırım amaçlı gayrimenkulün maliyetini, oluştukları anda ve taşınmazın kayıtlı değerinde muhasebeleştirme kriterlerini karşılama maliyetlerini kabul eder.

Değiştirilen kalemlerin defter değerinin muhasebeleştirilmesi, kayıtlardan çıkarılma ile ilgili Ulusal Muhasebe Standardı 27 hükümlerine göre kayıtlardan çıkarılır.

Gayrimenkul yatırımlarının yeniden değerlendirilmesinden elde edilen gelir. Maddi duran varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle ölçülür ve varlığın gerçeğe uygun değerinde bir değişiklik olması durumunda, fark gelir tablosunda gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

2.4 MUHASEBE POLİTİKALARININ UYGULANMASINDA ÖNEMLİ VARSAYIMLAR VE DÜŞÜNCELER

Yenilenen. Finansal varlık ve yükümlülükler mahsup edilebilir ve finansal durum tablosunda finansal durum tablosunda, mahsup edilme hakkının mahsup edilmesinde ve varlığın kapatılması veya eşzamanlı olarak sona ermesi niyetiyle ifade edilebilir.

Yayımlandıktan sonra konsolide finansal tablolara ilaveler.Konsolide finansal tabloların yayımlanmasının ardından, Grup yönetiminin konsolide finansal tablolarda herhangi bir değişiklik yapmak amacıyla konsolide finansal tablolarını sunması gerekmektedir.

Grup, bir sonraki mali yıla ait tutarı ve varlık ve yükümlülüklerin defter değerini etkileyen tahmin ve kararları sunmaktadır. Bu varsayımlar ve kararlar, yönetimin kararı ve diğer faktörler ile yönetimin kararına dayanarak, şartlara uygun olarak gelecekteki olayların makul tahminlerine dayanarak düzenli olarak gözden geçirilir.Muhasebe politikalarının uygulanmasında yönetim, profesyonel muhakeme ve yargılamayı da uygulamaktadır. Aşağıdakiler, konsolide finansal tablolarda yansıtılan tutarlar üzerinde önemli bir etkisi olan ve bir sonraki mali yıla ait varlık ve yükümlülüklerin defter değerlerine önemli düzeltmeler getiren varsayımlardır[26,s.17]:

Mülk, ekipman ve dayanıklı servis ömrü.Yönetim, önemli varlıklar ve maddi olmayan duran varlıklar için tahmini gerçeğe uygun değeri ve uygun amortisman ücretini belirler.Bu tahminler, Grup'un bu varlıklardan ekonomik fayda elde etmeyi planladığı süreye dayanmaktadır.

Hizmetin faydalı ömrü, önceki yıllarda tahmin edilen faydalı ömürden daha az ise, yönetim, amortismanına tabi tutulan varlıkların amortismanını artıracak veya iptal edilen veya satılan teknik olarak eskimiş mal varlıklarını ortadan kaldıracaktır. Hizmetin faydalı ömrü, her mali yılın sonunda gözden geçirilir. Yukarıdaki şartlarda veya varsayımlarda yapılacak herhangi bir değişiklik, gelecekteki geri dönüş oranlarında düzeltmelere yol açabilir.

Alacakların değer düşüklüğü. Alacakların değer düşüklüğü, müşterilerin bireysel alacaklarının birikmiş olma ihtimalinin yönetilmesi ile tahmin edilir[26,s.18].

Müşterinin önemli finansal sıkıntıları, ikincisinin yeniden yapılandırma veya finansal yapıya maruz kalma olasılığı ve temerrüt veya ertelenmiş ödeme, alacakların potansiyel değer düşüklüğü olarak kabul edilir. Fiili müşterinin ödeme maaşındaki bozulma gerçekleştiği veya gerçek fiili tahmin tahminlerini aştığı takdirde, fiili sonuçlar bu tahminlerden farklı olabilir.

Müşterinin önemli finansal sıkıntıları, ikincisinin yeniden yapılandırma veya finansal yapıya maruz kalma olasılığı ve temerrüt veya ertelenmiş ödeme, alacakların potansiyel değer düşüklüğü olarak kabul edilir. Fiili müşterinin ödeme maaşındaki bozulma gerçekleştiği veya gerçek fiili tahmin tahminlerini aştığı takdirde, fiili sonuçlar bu tahminlerden farklı olabilir.

2.5 FİNANSAL TABLOLARIN BİÇİMSEL YAPISINDAKİ, KAPSAMDAKI, ÖLÇÜMLEME VE DEĞERLEME ÖLÇÜTLERİNDE, DİPNOT VE AÇIKLAYICI BİLGİLERDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

UFRS uygulamalarında finansal tabloların hazırlanması açısından birçok yeni değerlendirme ölçüsü getirildiği görülmektedir. Bu ölçüler şunlardır:

- Geri kazanılabilir tutar
- Kullanım değeri
- Net gerçekleştirilebilir değer
- Stokların maliyeti
- Satın alma maliyeti
- Dönüştürme maliyeti
- Defter değeri

- Amortismanına tabi tutar
- Finansal varlık veya finansal borcun etkin faiz yöntemiyle hesaplanan itfa edilmiş maliyeti
- Tahmini maliyet
- Gerçeğe uygun değer
- Satış maliyetleri düşürülmüş gerçeğe uygun değer
- Borçlanma maliyetleri
- Maliyet
- İşletmeye özgü değer

Bu değerlendirme ölçüleri ilgili standartlar kapsamında, işletmelerin faaliyet alanlarına uygun olarak kullanılmaktadır.

UFRS ile uluslararası finansal piyasalardan fonlama fırsatlarını artırmak, şeffaflık düzeyini yükseltmek, fon maliyetini azaltmak, likiditeyi artırmak, rekabeti korumak, ekonomik entegrasyon çabalarına katkıda bulunmak, borç verenler ve yatırımcı açısından yatırım risklerini azaltmak, yatırım ve karşılaştırılabilirlik fırsatlarını artırmak ve uluslararası arenada büyümeyi hedeflemektedir.

UFRS'lere giriş, muhasebe prensiplerinde değişikliğe gitmekten fazla, finansal muhasebe yorumlama zorunluluklarında ve finansal raporlamada mühüm farklılıklara yöntem bulmaktadır. Şu dönüşüm usulları bir alışkanlık olmanın haricinde, işletmenin yatırımcıları, pay sahipleri ve yarışçıları gözünde tekrar değerlendirilmesi şansını veren bir yapılanma özelliği taşımaktadır.

Örgütlerin genel kabul görmüş muhasebe prensiplerinden, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlara geçmeleri ile oluşacak en ümumi etki; kayda alma, değerlendirme ve açıklayıcı malumat sunma konuları üzerindedir. Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının mali tablolara etkilerini aşağıdaki gibi belirtmek olasıdır:

- Örgütlerde bölümlerin satış, manfaat ve vergi konularında hususu ayrıntılı raporlama uygulamak gerekecektir.
- Getirilen konsolidasyon kararları, bazı yatırımları konsolide mali tabloların dışında bırakmıştır.
- Örgüt birleşmeleri muhasebesinde çıkarların elaqeli yöntemi yasaklanmıştır. Şu nedenle birçok örgüt birleşmesinden sağlanan varlık ve pasifler gerçeğe uygun değerleri vasıtasıyla değerlendirilecektir.
- Maddi olmayan uzun vadeli varlıkları muhasebeleştirme ölçüt fazla yenilikler getirmiş olup, örgütler bu farklılıklar sebebiyle değerlendirme yaklaşımını algılamak durumunda kalacaktır.
- Ertelenmiş vergilerin bilanço yaklaşımına dair belirlenmesi gerekecektir.

Uluslararası Finansal Raporlama Standartlar uygulandığında mali tablolarda önemli değişiklikler oluşmaktadır. Şu değişikliklerin getirdiği faydalar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Uluslararası Finansal Raporlama Standartları kullanmaya başlayan ülkelerde örgütler iki farklı mali tablo hazırlamaması,
- Mali tabloların içeriklerini değiştirmenin yanı sıra örgütlerin finansal muhasebe sistemlerini, örgüt faaliyetlerinin bir parçası olması, malumat sistemleri ve kurumsal yönetim yapısını da pozitif yönde etkilemesi,

- Uluslararası Finansal Raporlama Standartları kural bazlı değil ilke bazlı muhasebe uygulamalarını getirmiştir. Böylece mali tablolarda yer alan finansal işlemlerdeki iktisadi esasın daha olgun kavranması,
- Uluslararası Finansal Raporlama Standartları muhasebenin ana ilkeleri vasıtasıyla bütünleştirildiğinden mali tablolardaki bilgilerin çok daha aydın hale gelmesi,
- Uluslararası Finansal Raporlama Standartları göre hazırlanmış mali tablolar örgüt gelirini daha iyi ölçmesi sebebiyle, piyasa yatırımcılarının örgütleri daha iyi anlamalarına ve yatırımlarını da olumlu yönetmelerine yardımcı olması,
- Hisse senetleri Bedeli itfa edilen imtiyazlı olarak, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre artık mali borçlarda gösterilmesi,
- Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre hazırlanmış mali tabloların gelecek hedefli ve küreselleşme yönlü tablolar olması,
- Mali Tabloların, sermaye piyasalarını tümünü ve dayanışma ile açıklık ve yüksek pazar fiyatları getirerek hızla gelişmelere yardımcı olması,
- Mali tabloların, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre; “gerçeğe uygun değer” temel alınarak hazırlanırken, ümumi muhasebe yaklaşımında “tarihi maliyet” esas alınması,
- Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre hazırlanmış mali tablolarda şerefiyeler dahil amortisman hesaplaması görünmezken, kurumsal muhasebe sisteminde şerefiyeler için amortisman ayrılması. Görüldüğü gibi Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına göre hazırlanan mali tablolar daha gerçekçi ve gerekli bilgileri aydın bir biçimde ortaya koymaktadır.

Mali Tabloların Biçimsel Yapısındaki Değişiklikler. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ile mali tablolardaki varlık ve yükümlülük kalemleri, giderler

ve gelir, nakit akışları yeniden belirlenmektedir. Örneğin bilançoda; yatırım hedefli gayrimenkuller, canlı varlıklar, satış daloylu elde tutulan ve durdurulan faaliyetlere ilişkin aktif ve borçlar, inşaat sözleşmelerine ilgili taraflardan alacak ve borçlar gibi yeni kalemler yaranmıştır. Gelir tablosunda da gider ve gelirlerin sınıflaması, karların oluşumu yeni forması ile ortaya çıkmaktadır. Olağandışı karlar ve gelir ile olağandışı zararlar ve gider ayrı bölüm olarak raporlanmayacaktır. Durdurulan faaliyetlerle ilişkin gelir ve karlar, gider ve zararlar farklı raporlanacaktır. Çalışmayan bölüm giderlerinin raporlanacağı kısım değişecektir. Stok kıymet düşüklüğü karşılık giderleri, karşılık giderlerinin yer aldığı diğer olağan giderlerden çıkartılarak “satışların maliyeti” bölümünde yer alacaktır. Aynı şekilde stoklara ilişkin olarak konusu kalmayan karşılıklar da satışların maliyetini azaltacak şekilde raporlanacaktır. Nakit akış tablolarında ise, direkt veya endirekt yöntemlerde nakit akışlarının sınıflandırılmasında eski uygulama değişmiş olup, nakit akışları; “örgüt faaliyetleri”, “yatırım faaliyetleri” ve “finansman faaliyetleri” şeklinde üç bölüme ayrılarak raporlanacaktır.

Kapsamdaki Değişiklikler Önceki muhasebe uygulamalarında bilançoda yer alan bazı aktif ve pasif kalemler, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak bilançoda yer almazlar. Daha evvelki bilançoda yer almayan aktif ve pasif kalemler, Uluslararası Finansal Raporlama Standart uygulamalarına göre bilançoya alınırlar. Evvelki muhasebe uygulamalarında gelir tablosunda yer almayan gelir ve gider kalemleri, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak gelir tablosunda yer alırlar.

Ölçümleme ve Değerleme Ölçütlerinde Değişiklikler Değerlemede genel olarak UFRS uygulamalarında aşağıdaki forumlarda kullanılır: Gerçek değer, net gerçek değer, maliyet bedeli, net gerçekleştirilebilir değer, geri kazanılabilir tutar, net bugünkü değer tahmini maliyet.

2.6. UFRS'YE GÖRE FİNANSAL TABLOLARIN YAPISI VE İÇERİĞİ

UFRS'ye göre finansal tabloların yapısı ve içeriğinde önemli değişiklikler ortaya çıkmıştır. Bu değişiklikler, bilanço ve gelir tablosu açısından aşağıdaki gibi açıklanabilmektedir.

UFRS'ye Göre Bilançonun Yapısı ve İçeriği UFRS'ye göre bilançoda, varlıklar başlığı altında en az aşağıdaki kalemlerin bulunması gerekmektedir;

- Nakit ve nakit benzerleri,
- Ticari ve diğer alacaklar,
- Stoklar,
- Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen finansal duran varlıklar,
- Diğer finansal varlıklar,
- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar,
- Yatırım amaçlı gayrimenkuller,
- Satılmak üzere elde tutulan duran varlıklar ve durdurulan faaliyetler,
- Biyolojik (canlı) varlıklar,
- Ertelenmiş vergi varlığı. Bilanço da Yükümlülükler başlığı altında ise en az aşağıdaki kalemlerin bulunması gerekmektedir;

- Ticari ve diğer borçlar,
- Provizyonlar,
- Finansal yükümlülükler,

- Kurumlar vergisi karşılığı,
- Ertelenmiş vergi yükümlülüğü,
- Ana ortaklık dışı paylar (özkaynaklar içerisinde gösterilmekte),
- Ödenmiş sermaye ve yedek akçeler.

UFRS'ye Göre Gelir Tablosunun Yapısı ve İçeriği UFRS'ye göre düzenlenecek gelir tablosunda, kar ve zararın belirlenmesinde UFRS'nin istisna etmediği, dönem içinde finansal tablolara alınan tüm gelir ve gider kalemleri dikkate alınır. Yeniden değerlendirme fonu, yabancı para çevrim farkları gibi kalemler doğrudan özsermaye ile ilişkilendirilir. Bir gelir tablosunda aşağıdaki bilgilerin bulunması gerekmektedir:

- Hasılat,
- Finansman giderleri,
- Özsermaye yöntemine göre muhasebeleştirilen finansal duran varlıkların vergi sonrası kar veya zararlarından olan pay,
- Vergi karşılıkları ve gideri,
- Varlıkların elden çıkarılması ve durdurulan faaliyetlerle ilgili borçların tasfiyesi sonucu oluşan kar ve zararın vergi öncesi tutarı,
- Kar veya zarar.

Hazırlanacak gelir tablolarında giderler fonksiyonlarına göre ya da esaslarına(niteliklerine) göre gösterilebilir. Fonksiyonlarına göre gösterimlerde amortisman ve itfa giderleri ile personel maliyetlerine ilişkin ek bilgi verilmelidir. Stoklar, maliyet ve net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilir.

Stokların maliyeti; tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir.

Satın alma maliyeti; alış fiyatı, gümrük vergileri, diğer fonlar, taşıma ve alım ile doğrudan ilişkili diğer maliyetleri kapsar. İskontolar vb. kalemler satın alma maliyetinden düşülür.

Dönüştürme maliyeti; Direkt işçilik gibi üretilen birim adedi ile doğrudan bağlantılı maliyetleri içerir. Malzemelerin mamullere dönüştürülmesi sırasında karşılaşılan ve sistematik olarak ürünlerin üzerine dağıtılan sabit ve değişken maliyetleri de içerir.

Diğer maliyetler; yalnızca stokları mevcut konum ve durumuna getirmeleri halinde stok maliyetine dahil edilirler. Örneğin, bazı genel üretim giderleri kapsamı dışındaki giderlerin veya özel bir siparişe ilişkin ürün tasarım, geliştirme gibi maliyetlerin stok maliyetlerine yansıtılması uygun olabilir.

Bu standarda göre maliyete dahil edilmeyecek gider unsurları şunlardır:

- Normalin üzerinde gerçekleşen ilk madde ve malzeme (fire maliyetleri), işçilik ve malzeme giderleri,
- Bir sonraki üretim aşaması için zorunlu olanlar dışındaki depolama maliyetleri (Örneğin, mamul stok depolaması),
- Genel yönetim giderleri,
- Satış giderleri. Bu standarda göre LIFO stok değerlendirme yöntemi yasaklanmıştır. Net Gerçekleşebilir Değer aşağıdaki gibi belirlenir.

Tahmini Satış Fiyatı

x

İndirimler	(x)
Tamamlanma Maliyetleri	(x)
<u>Satış Giderleri</u>	<u>(x)</u>
Net Gerçekleşebilir Değer	x

Tablo 1. Embawood A.Ş-nin UFRS"lere Göre Düzenlenmiş Bilançoları. [26,s.3]

	Dipnotlar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		55,513,552	22,188,576
Hazır değerler		2,996,418	2,058,116
Menkul kıymetler-net			
Ticari alacaklar- net		8,686,184	7,731,142
Finansal kiralama alacakları-net			
İlişkili taraflardan alacaklar-net			
Diğer alacaklar-net		1,726,271	3,389,345
Canlı varlıklar-net		525,938	765,310
Stoklar- net		20,192,480	3,689,254
Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar-net			
Ertelenen vergi varlıkları		6,087,183	2,563,393
Diğer dönen varlıklar			
Nakit		110,255	5,927
Banka durumu		15,188,823	1,986,719
Duran Varlıklar		6,459,812	6,939,693
Ticari alacaklar-net		-	-
Finansal kiralama alacakları-net		-	-
İlişkili taraflardan alacakları-net		-	-
Diğer alacaklar-net		-	-
Finansal varlıklar-net		-	-

Pozitif/negatif şerefiye-net		-	-
Yatırım amaçlı gayrimenkullar-net		1,278,236	1,374,447
Maddi varlıklar-net		5,181,576	5,565,246
Maddi olmayan varlıklar-net		-	-
Ertelenen vergi varlıkları		-	-
Diğer duran varlıklar		-	-
TOPLAM VARLIKLAR		61,973,364	29,128,269

Tablo 1. Bilançoların devamı

YÜKÜMLÜLÜKLƏR	Dipnotlar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Kısa vadeli yükümlülükler			
Finansal borçlar-net		2,174,338	1,000,000
Uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısımları-net		2,789,612	4,158,400
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar-net		-	-
Diğer finansal yükümlülükler-net		-	-
Ticari borçlar-net		18,264,199	3,773,033
İlişkili taraflara borçlar-net		-	-
Alınan avanslar		-	-
Devam eden inşaat sözleşmeleri hakediş bedelleri-net		-	-
Borç karşılıkları		-	-
Ertelenen vergi yükümlülükleri		-	-
Diğer yükümlülükler		-	-
Uzun vadeli yükümlülükler		-	-
Finansal borçlar-net		31,699,748	14,247,468
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar-net		-	-
Diğer finansal yükümlülükler-net		-	-

Ticari borçlar-net		-	-
İlişkili taraflara borçlar-net		-	-
Alınan avanslar		-	-
Borç karşılıkları		-	-
Ertelenen vergi yükümlülükleri		-	-
Diğer yükümlülükler-net		-	-
TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER		54,927,897	23,178,901

(Tablo 1. Bilançoların devamı)

ÖZSERMAYE	Dipnotlar	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Sermaye		3,750	3,750
Karşılıklı iştirak sermaye düzeltmesi		3,802,650	3,802,650
Sermaye yedekleri		179,725	186,300
Hisse senetleri ihraç primleri		-	-
Hisse senedi iptal karları		-	-
Yeniden değerlendirme fonu		-	-
İştirakler yeniden değerlendirme fonu		-	-
Satılmaya hazır finansal varlıklar makul değer fonu		-	-
İştirakler makul değer fonu		-	-
Özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları		-	-
Kar yedekleri		-	-
Yasal yedekler		-	-
Statü yedekleri		-	-
Olağanüstü yedekler		-	-
Özel yedekler		-	-
Sermayeye eklenecek iştirak hisseleri ve gayrimenkul satış kazançları		-	-
Yabancı para çevrim farkları		-	-

Ortak kontrol altındaki işletmeler arasında yapılan hisse alış etkisi		-	-
Net dönem karı		3,059,342	1,956,668
Geçmiş yıllar karları		-	-
TOPLAM ÖZSERMAYE VE YÜKÜMLÜLÜKLER		61,973,364	29,128,269

Tablo 2. Embawood A.Ş -nin UFRS"lere Göre Düzenlenmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2016 ve 2015 Hesap Dönemlerine Ait Gelir Tabloları. [26,s.4]

ESAS FAALİYET GELİRLERİ	Dipnot	1 Ocak-31 Aralık 2016	1 Ocak-31 Aralık 2015
Satış gelirleri-net		31,435,734	22,986,047
Satışların maliyeti		(16,723,247)	(10,331,738)
Hizmet gelirleri-net			
Esas faaliyetlerden diğer gelirler			
BRÜT ESAS FAALİYET KARI		14,712,487	12,654,309
Faaliyet giderleri		(11,725,884)	(13,084,863)
NET ESAS FAALİYET KARI		2,986,603	430,554
Diğer faaliyetlerden gelir ve karlar			
Diğer faaliyetlerden gider ve zararlar		(478,994)	734,564
Finansman giderleri		(1,016,179)	(730,099)
FAALİYET KARI		1,491,430	435,019
Net parasal pozisyon kar/(zarar)			
Ana ortaklık dışı kar/(zarar)		(96,211)	1,139,047
VERGİ ÖNCESİ KAR		1,395,219	1,574,066
Vergiler		(299,120)	(280,000)
NET DÖNEM KARI		1,096,099	1,294,066
HISSE BAŞINA KAZANÇ		-	-

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EMBAWOOD A.Ş. İÇİN ORAN ANALİZİ UYGULAMASI

3.1. UYGULAMA AMACI VE KAPSAMI

Azerbaycan'ın petrol dışı sektörünün gelişimi, devletimizin ekonomi politikasının bir önceliği olarak giderek daha acil hale gelmektedir. Ülkemizin sosyo-ekonomik gelişiminin arka planında, söz konusu bölümün GSYİH içindeki payının artması, 2016 yılının son döneminde de devam etmiştir. Yeri gelmişken, ekonomist uzmanların tahminlerine göre, devletin ekonomik politikalarının önde gelen trendine uygun olarak GSYİH'nin artışı Bileşiminde yağ sektörünün payının mutlak ve nispi anlamda azalması ve buna bağlı olarak petrol sektörünün üretim kapasitesinin artması koşullarında gerçekleşecek. Bu gelişme trendi önümüzdeki yıllarda da devam edecek. Böylece, petrol dışı sektörün GSYH içindeki payı 2012 yılında yüzde 52,7 iken, 2017 yılında yüzde 72,4'e yükselecektir. Bu dönemde devlet bütçesinin gelirlerinin şekillenmesinde petrol sektörünün payı gözle görülür derecede düşük inecek ki, bu da iqtisadiyyatımızın petrol bağımlılığının her yıl azaldığını göstermekle ekonominin şaxelendirilmesi hesabına petrol sektörünün dinamik geliştirilmesi alanında gerçekleştirilen geniş kapsamlı faaliyetin sonucu olarak değerlendirilebilir.

Azerbaycan'da petrol dışı sektöre en iyi örnek olarak Embawood A.Ş. gösterebiliriz. 1996 yılında kurulan Embawood, müşteri odaklı stratejisini temel ilkesi olarak seçmiş ve temelde bu yönde çalışmıştır. Ürün portföyünün çoğunluğu, modern ve lüks tasarım, kalite kontrol, satış sonrası servis, müşteri odaklılık ve Embawood ürünlerini yurtdışı pazarlarına sunma fırsatı sunmaktadır.

3.2. UYGULAMA YÖNTEMİ

Yerel marka Embawood'un 2015 ve 2016 mali tablolarına oran analizi uygulaması ederek, şirketin kar, zarar, borç ve alacaklarını, vergi öncesi ve vergi sonrası karını analiz ettik. Uygulama bulguları bölümünde Likidite oranları, karlılık oranları, Varlık kullanım ve etkinlik oranları, Kaldıraç oranları incelendi ve nedenleri açıklanacaktır. Yılların karşılaştırmalı analizi, artış ve azalışın nedenlerini belirlememize yardımcı olacaktır.

3.3. UYGULAMA BULGULARI

3.3.1. Likidite Oranları

$$a) \text{ Cari Oran} = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$$

$$\text{Cari Oran}_{2015} = \frac{22,188,576}{8,931,433} = 2.48$$

$$\text{Cari Oran}_{2016} = \frac{55,513,552}{23,228,149} = 2.39$$

Yorum: Oranın genelde 2 olması maküldür. 2016 yılında Embavwood-un kısa vadeli borçlarının büyük kısmını duran varlıklara yatırdığına göre, dönen varlıkların miktarı artmamış ve oranın küçük çıkmasına neden olmuştur. 2015 yılında kısa vadeli borçlar artsada bunun büyük bir kısmıyla dönen varlıklar finanse edilmiştir. Bu yüzden 2015 yılı Cari Oranı daha büyükdür.

$$\text{b) } \underline{\text{Asit-test Oranı}} = \frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$$

$$\text{Asit-test oranı}_{2015} = \frac{22,188,576 - 3,689,254}{8,931,433} = 2,07$$

$$\text{Asit-test oranı}_{2016} = \frac{55,513,552 - 20,192,480}{23,228,149} = 1.52$$

Yorum: Oranın genelde 1 olması kabul edilir. Oranın az olması stokların kolayca nakde çevrilebilmesinden ve alacak tahsilatının düzenli yapılmasından kaynaklanır. Çok olması ise, alacakların tahsil kalitesinin düşük olmasının göstergesidir (kasada artış olmadığında doğrudur). 2013 yılında Embavvoodda stokların artması, ticari alacakların artması yani alacakların şüpheli hale gelmesini gösterebilir, kasadaki artış daha çok olduğundan bu oranın artmasını olumlu düşünebiliriz.

$$\text{c) } \underline{\text{Nakit oranı}} = \frac{\text{Kasa} + \text{Menkul Kıymetler}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$$

$$\text{Nakit Oranı}_{2015} = \frac{1,992,646}{8,931,433} = 0.22$$

$$\text{Nakit oranı}_{2016} = \frac{15,299,078}{23,228,149} = 0.66$$

Yorum: Oranın genelde 0,2 olması kabul edilir. 2015 yılında oranın az olmasının nedeni, satılan Ticari malların kolayca nakde dönüşmemesinden kaynaklanmaktadır. 2016 yılında yüksek çıkmasının Embavvood için avantajı, borçlarını ilk etapta kolayca ödeyebilme gücünün fazla olmasıdır.

$$d) \text{ Net Sermaye Çalışma Oranı } = \frac{\text{NetÇalışmaSermayesi.}}{\text{ToplamVarlıklar}}$$

$$\text{N.S.Ç.O}_{2012} = \frac{22,188,576 - 8,931,433}{29,128,269} = 0,455$$

$$\text{N.S.Ç.O}_{2013} = \frac{55,513,552 - 23,228,149}{61,973,364} = 0,521$$

Yorum: 2016 yılında işletmenin gereksinim duyduğu net işletme sermayesinin payı Toplam Varlıklar içerisinde artmaktadır. Bunun nedeni, K.V.Borçların büyük kısmıyla dönen varlıkların finanse edilmesidir (2015le kıyaslamada). Eğer işletme, düşük faizle Uzan vadeli Borçlar edine bilibde, dönen varlıklara yatırırsaydı Oran daha yüksek çıka bilirdi.

3.3.2. Karlılık Oranları

$$a) \text{ Brüt Kar Marjı } = \frac{\text{BrütNetSatış}}{\text{Netsatışlar}}$$

$$\text{Brüt Kar Marj}_{12015} = \frac{12,654,309}{22,986,047} = 0,55 (55 \%) ,$$

$$\text{Brüt Kar Marj}_{12013} = \frac{14,712,487}{31,435,734} = 0,468 (46,8 \%)$$

Yorum: Türkcengin 2015 yılı ve 2016 yılı Brüt Kar Marjı çok fazla değişmemektedir. Yani, işletmenin 2016 yılı satışları artsada,satış maliyetleride aynı oranda artmaktadır. Şirket, satış maliyetlerini düşürmek için daha ucuz girdiler kullana bilir ve ya satışları artıracak eylemlere (reklam gibi) baş vura bilir.

$$\text{b) Faaliyet Kar Marjı = } \frac{\text{FaaliyetKarı}}{\text{Netsatışlar}}$$

$$\text{Faaliyet Kar Marjı}_{2015} = \frac{430,554}{22,986,047} = 0,019 (1.9\%) ,$$

$$\text{Faaliyet Kar Marjı}_{2016} = \frac{2,986,603}{31,435,734} = 0,10 (10 \%)$$

Yorum: Faaliyet Kar Marjının 2016`de artmasının nedeni 2015`ye göre şirketin yönetim satış gelirleri (22,986,047`den 31,435,734`e) ve iyi satış politikalarını izlediğidir. Bu politikanın izlenmesi Embavwood için iyi pazarlama satış politikası olduği, buda 9% lik bir Faaliyet Kar Marjı artışına neden oldu.

$$\text{c) Net Kar Marjı = } \frac{\text{DönemNetKarı}}{\text{Netsatışlar}}$$

$$\text{Net Kar Marjı}_{2015} = \frac{1,294,066}{22,986,047} = 0,056 (5,6 \%) ,$$

$$\text{Net Kar Marjı}_{2016} = \frac{1,096,099}{31,435,734} = 0,035 (3,5 \%)$$

Yorum: Embavwood Net Kar Marjının 2016`de azalmasının nedeni, Faaliyet karının 435,019`den 1,491,430`e kalkmasına Karşılık Finansman giderlerinin de artmasıdır. Finansman giderlerinin artmasına neden olarak, şirketin kısa ve uzun vadeli borçlarının artmasını göstermek olar.

$$\text{d) Varlık Karlılık Oranı = } \frac{\text{DönenNetKarı}}{\text{OrtalamaToplamAktifler}}$$

$$\text{Varlık Karlılık Oranı}_{2015} = \frac{1,294,066}{(22,919,985+29,128,269)/2} = 0.028$$

$$\text{Varlık Karlılık Oranı}_{2016} = \frac{1,096,099}{(29,128,269+61,973,364)/2} = 0,042$$

Yorum: Şirketlerin ulaşılmış olduğu büyüklüğün yarattığı getirisini ölçen orandır. Fazla yabancı kaynak kullanan bir şirkette bu oran az çıkar, özsermaye ile kendisini finanse eden şirketlerde ise çok. Embavvoodda bu oranın 2016de artış göstermesi Embavvood-un 2015`ye göre kendi büyüklüğünü (varlıklarını) yabancı kaynaklardan çok özsermaye ile finanse etmesidir.

$$\text{e) } \underline{\text{Özsermaye Getiri Oranı}} = \frac{\text{DönenNetKarı}}{\text{ToplamÖzsermaye}}$$

$$\text{Özsermaye Getiri Oranı}_{2015} = \frac{1,294,066}{5,949,368} = 0,217 \text{ (21,7 \%)}$$

$$\text{Özsermaye Getiri Oranı}_{2016} = \frac{1,096,099}{7,045,467} = 0,156 \text{ (15,6 \%)}$$

Yorum: Özsermaye Getiri oranı Şirkete fon yatıran ortaklar için çok önemli orandır, çünkü bu oran ortakların yatırdığı paranın ne kadar kar kazandırdığını ölçür. 2015de karlarının bir kısmını dağıtmayarak (dağıtılmamış karlarını) 2016 özsermayesine ilave etmesi 2016 yılının Özsermaye getiri oranının azalmasına neden olmuştur. Sonuç olarak da, firma değeri azalmıştır (6,1 %). Bu sürekli olarak gelecek yıllardada azalarsa, artık ortaklar firmaya fon yatırmaktan vazgeçe bilirler.

3.3.3. Varlık Kullanım Etkinlik Oranları

$$a) \text{ Alacak Dönme Çabukluğu} = \frac{\text{NetSatışlar}}{\text{OrtalamaAlacaklar}}$$

$$\text{Alacak Dönme Çabukluğu}_{2015} = \frac{22,986,047}{(11,120,487+3,059,723)/2} = 3,24$$

$$\text{Alacak Dönme Çabukluğu}_{2016} = \frac{31,435,734}{(10,412,455+11,120,487)/2} = 2,92$$

Yorum. 2016 yılında oranın azalması Emmavvoodun alacaktahsilatının etkin olmadığını gösterir. Buda Emmavvoodun borçlarını ödemede rahat olmadığı ve riskinin olduğu demektir. Oranın yıllar geçtikçe yükselmesi, şirketin rekabet gücünün de artması demektir.

$$b) \text{ Alacakların Ortalama Tahsilat süresi} = \frac{365}{\text{Alacak Devir Hızı}}$$

$$\text{A.O.T.Süresi}_{2015} = \frac{365}{3,24} = 113 \text{ gün}$$

$$\text{A.O.T.Süresi}_{2016} = \frac{365}{2,92} = 125 \text{ gün}$$

Yorum: Türkcellin 2015 yılında alacaklarının 113 günde yahsil etmesi, onun likidesinin 2016`le karşılaştırmada daha yüksek olduğunun göstergesidir. Paranın zaman değeri olması, daha çabuk alacakların tahsil edilmesini değerli kılarak, paranın başka alanlarda da kullanılarak ek gelir etmeye olanak kılar. Bu yüzden tahsilat süresinin artması Embawood için olumsuzdur.

$$c) \text{ Stok Devir Hızı } = \frac{\text{SMM}}{\text{ORTALAMA Stoklar}}$$

$$\text{Stok Devir Hızı}_{2015} = \frac{10,331,738}{(3,785,694+3,689,254)/2} = 2,76$$

$$\text{Stok Devir Hızı}_{2016} = \frac{16,723,247}{(3,689,254+20,192,480)/2} = 1,4$$

$$d) \text{ Stok Tüketim Süresi } = \frac{365}{\text{Stok Devir Hızı}}$$

$$\text{S.T.Süresi}_{2015} = \frac{365}{2,76} = 132 \text{ gün}$$

$$\text{S.T.Süresi}_{2016} = \frac{365}{1,4} = 260 \text{ gün}$$

Yorum: 2016 yılında Stok Devir Hızı 2 defaya kadar azalmıştır. Bu Embawoodun stok maliyetlerinin 2 defa artmasıdır. Fakat aynı zamanda, kısa sürede stoklarından kurtulmak isteyen Embavwood ek maliyetlerden kurtulsada, zararlı da çıkabilir. Çünkü kısa sürede stokların tüketilmesi, piyasada gelecekte oluşacak fiyat fırsatlarından yararlanabilmemek demektir.

$$e) \text{ Varlık Dönme Çabukluğu } = \frac{\text{Net satışlar}}{\text{Ortalama Toplam Varlıklar}}$$

$$\text{Varlık Dönme Çabukluğu}_{2015} = \frac{22,986,047}{(22,919,985+29,128,269)/2} = 0.88$$

$$\text{Varlık Dönme Çabukluğu}_{2016} = \frac{31,435,734}{(29,128,269+61,973,364)/2} = 0.69$$

Yorum: Şirketin Toplam varlıklarının yarattığı satış hacmini ölçen bu oran, 2016`de azalmıştır. Yani, işletme 2016 yılına göre 2015`de varlıklarını daha etkin bir şekilde kullanmış ve daha çok satış hacmi yakalamıştır. Dolayısıyla şirket 2016 yılına göre daha az kar etmektedir.

$$f) \text{ Maddi Duran Varlık Devir Hızı } = \frac{\text{Net satışlar}}{\text{Ortalama Maddi Duran Varlık}}$$

$$\text{M.D.V.Devir Hızı}_{2015} = \frac{22,986,047}{(6,939,693+2,598,163)/2} = 4.82$$

$$\text{M.D.V.Devir Hızı}_{2016} = \frac{31,435,734}{(6,459,812+6,939,693)/2} = 1.17$$

3.3.4. Kaldıraç Oranları

$$a) \text{ Borç Oranı } = \frac{\text{Toplam Borçlar}}{\text{Toplam Aktifler}}$$

$$\text{Borç Oranı}_{2015} = \frac{54,927,897}{61,973,364} = 0,886 (88,6 \%)$$

$$\text{Borç Oranı}_{2016} = \frac{23,178,901}{29,128,269} = 0,796 (79,6\%)$$

Yorum: Bu oranın azalması şirket için değerlendirilebilir. Çünkü, Embavwood 2016 yılında daha az yabancı kaynakla toplam varlıklarını finanse etmiştir ve kendisi için riski azaltmıştır. Bu oranın 50% den aşağı olması iyi bir göstergedir.

$$\text{b) Borç-Özsermaye Oranı = \frac{\text{Toplam Borçlar}}{\text{Toplam Özsermaye}}}$$

$$\text{Borç-Özsermaye Oranı}_{2015} = \frac{23,178,901}{5,949,368} = 3.9$$

$$\text{Borç-Özsermaye Oranı}_{2016} = \frac{54,927,897}{7,045,467} = 7.7$$

Yorum: Toplam Borçlar ile Toplam Özsermaye Arasında ilişkini gösteren bu oranın 100% aşmaması gerekir, nedeni ise 100% aşılırsa yabancı kaynaklarla özsermaye arasında dengenin pozulması demektir. 2016 yılında Borç-Özsermaye oranının artması iyi değildir, çünkü işletme daha çok borç kökenli hale gelmiş ve var ola bilmesi daha uzun dönemli olması riski var.

$$\text{c) Uzun Vadeli Borç Oranı = \frac{\text{Uzun vadeli Borçlar}}{\text{Toplam Aktifler}}}$$

$$\text{Uzun vadeli Borç Oranı}_{2015} = \frac{14,247,468}{29,128,269} = 0,489 (48,9\%)$$

$$\text{Uzun Vadeli Borç Oranı}_{2016} = \frac{31,699,748}{61,973,364} = 0,512 (51,2\%)$$

Yorum: 2016`de oranın 2015`ye göre artması Embavwoodun varlıklarının daha çok kısmını uzun vadeli borçlarla finanse ettiğini gösterir. Bunun avantajı, şirketin

güvenirliğinin artmasıdır ki, şirkete daha uzun vadeli krediler verebilecek şirketler vardır.

$$\text{d) Faiz Karşılama Oranı = \frac{\text{Net Faaliyet Karı}}{\text{Finansal giderler}}$$

$$\text{Faiz Karşılama Oranı}_{2015} = \frac{435,019}{13,084,863} = 0.03$$

$$\text{Faiz Karşılama Oranı}_{2016} = \frac{1,491,430}{11,725,884} = 0.13$$

Yorum: 2015 Yılında Embavvoodun Finansal giderler Faaliyet Karınının 3katı olmasına rağmen, 2016`de 7.8-dir.

SONUÇ

Küreselleşmenin ekonomi üzerindeki etkisi muhasebe ve finansal raporlama alanında uygulama birliğine geçilmesi gerekliliği ortaya çıkarmıştır. İşletmeler yerel bazda düşünmekten çıkıp bölgesel, ulusal ve uluslararası faaliyetler göstermeye başladıklarında, geleneksel muhasebe anlayışı ya yetersiz kalmakta ya da uygulamadaki farklılıklar karışıklığa yol açmaktadır. Bu olguların farkına varılmasıyla finansal raporlamada standartlaşma ve mevcut standartların harmonizasyonu gündeme gelmiştir. Uluslararası arenada, hali hazırda uygulamada yer alan muhasebe ilkelerinden çok fazla sapmadan, muhasebenin işlevlerini tam anlamıyla yerine getirebilmesi için doğru ve gerçek bilgiyi yansıtacak şekilde finansal raporlamanın yerine getirilebilmesi için finansal raporlamada standardizasyon önem kazanmıştır.

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ile ilgili özellikle ABD ve AB'de yapılan çalışmalar diğer ülkelerin bu konuda yapmış oldukları çalışmalara yön vermiş ve bu çalışmalar dünya çapında kabul görmüştür. Bunun sonucu olarak iki UFRS seti ön plana çıkmıştır. Bunlar; AB'de kullanılan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ve ABD'de ABD Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleridir. (US-GAAP).

Azerbaycanda çoğunluğu devlet öncülüğünde olmak üzere muhasebe uygulamalarında yeknesaklığı sağlamak üzere çeşitli adımlar atılmıştır. Mevzuatta farklı tanımlamalar ve gereklilikler olması işletmelerin finansal raporlamayı farklı esaslara göre yapmaları uygulama birliğini sağlama noktasında olumsuz sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Bundan dolayı Azerbaycanda uluslararası finansal raporlama gerekliliğinin farkına varılmasına sonucu UFRS yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Standartların resmi gazetede yayımlanması standartlara resmi bir zemin oluşturmaktadır.

Ek 1.**Embawood A.Ş.- nin konsolide finansal durum tablosu****(Azerbaycan manatında)**

	Kayıt	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Varlıklar			
Duran varlıklar			
Mülk ve ekipman	4	5,181,576	5,565,246
Gayrimenkul yatırım	5	1,278,236	1,374,447
Toplam duran varlıklar		6,459,812	6,939,693
Dönen varlıklar			
Kısa vadeli debitor borcu	7	10,412,455	11,120,487
Diğer kısa vadeli varlıklar	8	6,087,183	2,563,393
Rezervler	6	23,714,836	6,512,680
Nakit ve nakit benzerleri	9	15,299,078	1,992,016
Toplam dönen varlıklar		55,513,552	22,188,576
Sermaye			
Kiralama sermayesi	10	3,750	3,750
Risk sermayesi		3,802,650	3,802,650
Kazanılmamış kazanc		3,059,342	1,956,668

Azınlık payı		179,725	186,300
Toplam sermaye		7,045,467	5,949,368
Yükümlülükler			
Uzun vadeli borçlar			
Uzun vadeli gider taahhüdü	12	31,699,748	14,247,468
Toplam uzun vadeli yükümlülük		31,699,748	14,247,468
Kısa vadeli borçlar			
Uzun vadeli gider taahhüdü	12	4,963,950	5,158,400
Kısa vadeli alacaklı borcu	11	18,264,199	3,773,033
Toplam uzun vadeli yükümlülük		23,228,149	8,931,433
Toplam yükümlülükler		54,927,897	23,178,901
Toplam yükümlülükler ve sermaye		61,973,364	29,128,269

Ek 2.

Embawood A.Ş.- nin konsolide kapsamlı gelir tablosu

(Azerbaycan manatında)

2015'da	Kayıt	31 Aralık 2016'da	31 Aralık
yıl		sona eren yıl	sona eren
Faaliyet geliri	13	31,435,734	22,986,047
Satışların maliyeti	14	(16,723,247)	(10,331,738)

Brüt karı		14,712,487	12,654,309
Diğer faaliyet giderleri / gelirleri		(3,721)	18,595
İdari masraflar (13,103,458)	15	(11,722,613)	
Faaliyet karı		2,986,603	(430,554)
Finansal giderler		(1,016,179)	(730,099)
Döviz kuru farkı		(478,994)	734,564
Yatırım amaçlı gayrimenkulün gerçeğe uygun değerinde değişiklikler	5	(96,211)	1,139,047
Vergi öncesi kar		1,395,219	712,958
Kurumlar vergisi	16	(299,120)	(280,000)
Yıl için kar		1,096,099	432,958
Yıl için diğer kapsamlı gelir		--	--
Yıl için toplam kapsamlı gelir 432,958		1,096,099	

Ek 3

Embawood A.Ş.- nin konsolide özkaynak değişim tablosu

(Azerbaycan manatında)

Toplam	Kiralama	Risk	Dağıtılmamış	Kar	Azınlık	
sermaye	sermayesi	sermayesi	kar		payı	
1 Ocak 2015						
tarihi itibariyle 1,713,099	3,750	--	1,590,050	1,601,000	111,299	
kalan değer						
Mülk sahipliği	--	3,802,650	--	3,802,650	--	3,802,650
Net zarar	--	--	432,958	432,958	--	432,958
Yıl için diğer						
kapsamlı gelir	--	--	--	--	--	--
Azınlık payı	--	--	(74,340)	(74,340)	75,001	661
31 Aralık 2015						
tarihi itibariyle	3,750	3,802,650	1,956,668	5,763,068	186,300	5,949,368
kalan değer						
Mülk sahipliği	--	--	--	--	--	--
Net kar 1,096,099	--	--	1,096,099	1,096,099	--	--
Yıl için diğer						
kapsamlı gelir	--	--	--	--	--	--
Azınlık payı	--	--	6,575	6,575	(6,575)	--

31 Aralık 2015					
tarihi itibariyle	3,750	3,802,650	3,059,342	6,865,742	179,725
7,045,467					
kalan değer					

Ek 4

Embawood A.Ş.- nin konsolide nakit akışı tablosu (Azerbaycan manatında)

Kayıt	31 Aralık 2016'da sona eren yıl	31 Aralık 2015'da sona eren yıl
İşletme faaliyetleriyle ilgili nakit akışları		
Raporlama döneminde net kar / zarar	1,096,099	432,958
Aşağıdaki öğeler için ayarlamalar:		
Kurumlar vergisi gideri	299,120	280,000
Duran varlıkların amortismanı	722,552	808,084
finansal giderler	1,016,179	730,099
Döviz kuru değişikliklerinden net fark	478,993	(734,564)

Yatırım amaçlı gayrimenkulün gerçeğe		
Uygun değerinde azalma / artış	96,211	(1,139,047)
Diğer faaliyet gelirleri	27,271	(2,109)
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişikliklerden önce faaliyetlerden nakit akışları		
	3,736,425	375,421
İşletme varlıklarında artış / azalış:		
Kaynaklar	(17,202,156)	958,043
Kısa vadeli alacaklar	349,145	(4,656,278)
Diğer kısa vadeli varlıklar	(3,523,790)	(960,754)
İşletme yükümlülüklerinde artış / azalış:		
Kısa vadeli alacaklı borcu	16,306,382	2,590,458
Nakit işletme faaliyetlerine akar	(333,994)	(1,693,110)
Ödenen kurumlar vergisi	(299,120)	(280,000)
Operasyonel faaliyetlerden net nakit akışı	(633,114)	(1,973,110)
Yatırım faaliyetlerinden nakit akışı		
Duran varlıkların satışından elde edilen girdiler	-	15,725
Duran varlıkların devralınması	(366,153)	(221,533)
Yatırım faaliyetlerine net nakit akışı	(366,153)	(205,808)
Finansal faaliyetlerle ilgili nakit akışları		
Borçlanma makbuzları	23,216,714	1,849,649

Ödünç alınan fonların geri ödenmesi	(8,129,956)	(12,562,722)
Faiz ödemeleri	(1,016,179)	(730,099)
Finansman faaliyetlerinden net nakit akışı	14,070,579	(11,443,172)
Kur farklarının nakit ve nakde eşdeğer varlıklar üzerindeki etkisi	235,750	7,425,369
Nakit akışları ve muadilleri	13,307,062	(6,196,721)
Yılın başında nakit ve nakit benzerleri dengesi	1,992,016	8,188,737
Dönem boyunca nakit ve nakit benzerlerinin artırılması / azaltılması	13,307,062	(6,196,721)
Yıl sonunda nakit ve nakit benzerleri dengesi	15,299,078	1,992,016

Ek 5

Embawood A.Ş.- nin konsolide mali tablolara notlar

(Azerbaycan manatında)

4 Mülk ve ekipman	binalar, yapılar ve ekipmanlar	makineler, ekipman hesaplama teknikleri	Taşıtlar	Diğer duran varlıklar	Toplam
1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla kalan değer	284,471	1,067,726	911,434	334,532	2,598,163
Ekler	4,020,762	-	-	3,421	4,024,183
Emlak yatırımına transfer	(235,400)	-	-	-	(235,400)

Silinmələr	-	-	(13,616)	-	(13,616)
Amortisman gideri	(284,888)	(234,491)	(223,455)	(65,250)	(808,084)
31 Aralık 2015 tarihi					
itibariyle kalan değer	3,784,945	833,235	674,363	272,703	5,565,246
Ekler	-	200,652	48,284	117,217	366,153
silinmələr	-	-	(27,271)	-	(27,271)
amortisman gideri	(264,946)	(206,778)	(172,844)	(77,984)	(722,552)
31 Aralık 2016 tarihi					
itibariyle kalan değer	3,159,999	827,109	522,532	311,936	5,181,576
31 Aralık 2015 tarihindeki değer	4,094,983	5,920,173	2,412,845	878,698	13,306,699
Birikmiş amortisman	(310,038)	(5,086,938)	(1,738,482)	(605,995)	(7,741,453)
31 Aralık 2015 tarihindeki değer	3,784,945	833,235	674,363	272,703	5,565,246
31 Aralık 2015 tarihindeki değer	4,094,983	6,120,825	2,433,858	995,915	13,645,581
Birikmiş amortisman	(574,984)	(5,293,716)	(1,911,326)	(683,979)	(8,464,005)
31 Aralık 2016 tarihi					
itibariyle kalan değer	3,519,999	827,109	522,532	311,936	5,181,576

Ek 6

5 Gayrimenkul yatırım

31 Aralık 2016

31 Aralık 2015

1 Ocak'ta gayrimenkul yatırımlarının		
gerçeğe uygun değeri	1,374,447	-
Duran varlıklardan transfer	-	235,400
Gerçeğe uygun değer düzeltmelerinde		
net kazanç / kayıp	(96,211)	1,139,047
31 Aralık'ta yatırım amaçlı		
gayrimenkulün gerçeğe uygun değeri	1,278,236	1,374,447
<p>Mülkiyete yapılan yatırımlar 2015 yılından itibaren bağlı ortaklık tarafından kiralanan mülklerden oluşmaktadır. Mülkiyet, 12 Mart 2015 tarihinde bağımsız bir değerlendirme kuruluşu tarafından yeniden değerlendirilmiş ve "Yatırım amaçlı gayrimenkulün gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler" kapsamındaki Yeniden Değerleme Tablosunda yeniden değerlendirme fazlası yer almaktadır. .</p> <p>Grup yönetimi tarafından 2016 yılında kiralanan mülkün gerçeğe uygun değeri yeniden değerlendirilmiş ve değer düşüklüğü zararı, oluşan zararın Kapsamlı Gelir Tablosunda yer alan "Yatırım amaçlı gayrimenkulün gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler" sütununa dahil edildiği hesaplanmıştır.</p>		
6 Stoklar		
Hammadde	20,192,400	3,689,254
Bitmiş ürün	2,996,418	2,058,116
Mallar	525,938	765,310
Toplam rezervler	23,714,836	6,512,680

7 Kısa vadeli alacaklar		
Kısa vadeli alacaklar	8,686,184	7,731,142
Kısa vadeli alacaklar içerisindeki toplam finansal aktifler	8,686,184	7,731,142
Tedarikçilere sağlanan avanslar	1,726,271	3,389,345
Toplam kısa vadeli alacaklar	10,412,455	11,120,487
8 Diğer kısa vadeli varlıklar		
Diğer devlet kurumlarıyla vergilendirme ve uzlaştırma	6,087,183	2,563,393
Diğer toplam kısa vadeli varlıklar	6,087,183	2,563,393
9. Para Transferleri Ve Eşdeğerleri		
	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Nakit	110,255	5,297
Banka hesabındaki para	15,188,823	1,986,719
Toplam para Transferleri Ve Eşdeğerleri	15,299,078	1,992,016

Ek 7

Embawood A.Ş.- nin Konsolide mali tablolara notlar

(Azerbaycan manatında)

10 Kiralama sermayesi	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Elşad Abbasov	1,350	1,350
Meşhur Mammedov	1,200	1,200
Beşir Sultanov	1,200	1,200
Toplam Kialama Sermayesi	3,750	3,750
11 Kısa vadeli borçlar		
Diğer borçlar	18,264,199	3,773,033
Toplam kısa vadeli borçlar	18,264,199	3,773,033
12 Faiz gideri yükümlülükleri		
Kısa vadeli faiz gideri yükümlülükleri		
Uzun vadeli borçların kısa vadeli kısmı	2,789,612	4,158,400
Paşa bank	1,200,000	1,000,000
Bank of Baku	580,000	-

Bank VTB	394,338	-
Toplam Kısa vadeli faiz gideri yükümlülükleri	4,963,950	5,158,400
Uzun vadeli faiz gideri yükümlülükleri		
Paşa bank	16,000,000	-
Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası	14,385,229	14,247,468
Landesbank	1,314,519	-
Toplam Uzun vadeli faiz gideri yükümlülükleri	31,699,748	14,247,468
Toplam faiz gideri yükümlülükleri	36,663,698	19,405,868
13 AnaFaaliyet Geliri	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Malların sunulmasından gelir	31,435,734	22,986,047
Toplam temel faaliyet geliri	31,435,734	22,986,047

Ek 8

Embawood A.Ş.- nin Konsolide mali tablolara notlar
(Azerbaycan manatında)

14 Satışlarının maliyeti	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Hammadde ve malzemelerin maliyeti	15,386,257	8,597,102
Bitmiş ürünün maliyeti	865,266	1,215,257
Amortisman maliyetleri	471,724	519,379
Toplam satışların maliyet değeri	16,723,247	10,331,738
15 İdari masraflar		
Çalışan giderleri	7,044,492	5,768,638
Ulaşım maliyetleri	1,240,978	1,623,626
Kiralama masrafları	1,088,883	1,071,829
Yakıt masrafı	474,941	570,683
Fayda maliyeti	474,897	464,306
Banka komisyonları	356,583	335,656
Amortisman maliyetleri	250,828	288,705
Sigorta maliyetleri	225,624	308,052
Reklam masrafları	209,854	207,724
İletişim maliyetleri	138,700	396,629
Gelir vergisi dışındaki vergiler	74,936	1,875,386
Koruma maliyetleri	72,157	74,642
Onarım ve bakım maliyetleri	48,157	54,847
Seyahat masrafları	-	26,988
Diğer masraflar	21,583	35,747
Toplam yönetim maliyeti	11,722,613	13,103,458

16 Kurumlar vergisi gideri	31 Aralık 2016	31 Aralık 2015
Vergi öncesi kazançlar	1,395,219	712,958
Mevzuatın belirlediği vergi oranı(20%)	279,044	142,592
Aşağıdaki kalemlerin vergi etkisi		
Geçmiş yıllardaki tahminlerdeki değişiklikler	-	364,400
Ertelenmiş vergi varlığı tanınmıyor yıl için bağlı ortaklık zararları	20,076	(226,992)
Yıllık gelir vergisi gideri	299,120	280,000

KAYNAKÇA

Kitaplar

1. Akdoğan, Nalan. “Muhasebe Standartlarına Genel Bakış, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın İlk Kez Uygulanmasında İlkeler”, Türkiye Muhasebe Standartları Sempozyumu IX. Kıbrıs, 17-21 Kasım 2005, ss. 07-25.
2. A.Güvemli, Oktay ve diğerleri, Muhasebe ile İlgili Dünya Kongreleri ve Türkiye Muhasebe Kongre ve Sempozyumları, İSMMMO Yayın no: 67, İstanbul, 2006, s. 339
3. Choi, Frederick D. S. ve Gary K. Meek. International Accounting. 6th Edition, USA: Prentice Hall, 2008
4. Deloitte Academy, UFRS, Örnek Mali Tablolar ve Sunum ve Açıklama Kontrol Listeleri, İstanbul, 2007, s. 130
5. Deloitte Touche Tohmatsu, Uluslararası Muhasebe Standartları, Mayıs 2001, s.5
6. Epstein, Barry J. ve Abbas Ali Mirza, IFRS 2005: Interpretation and Application of International Accounting and Financial Reporting Standards, John Willey & Sons Inc. 2005, s. 841.
7. PWC, Adopting IFRS, IFRS 1 – First Time Adoption of International Financial Reporting Standards, 2004, s. 48.

Sürelî yayınlar

8. “Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu Yeniden Yapılanıyor”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 7, Temmuz 2000, ss. 24-26.
9. “Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC)”, Aylin Poroy (çev.), Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 7, Temmuz 2000, s.27.
10. Aylin Poroy, “Avrupa Birliği Uluslararası Muhasebe Standartlarını Benimsiyor, Tek Avrupa Sermaye Piyasasını Oluşturmaya Çalışıyor”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 15, Temmuz 2002, s. 108.
11. Akbulut, Yıldız ve Serap Yanık, “Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Geçişin Finansal Tablolar Üzerindeki Etkileri”, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, MÖDAV, Cilt 9 – Sayı: 4, Aralık 2007, ss. 72-74.

12. Akdoğan, Nalan. "Muhasebe Standartlarına Genel Bakış, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın İlk Kez Uygulanmasında İlkeler", Türkiye Muhasebe Standartları Sempozyumu IX, Kıbrıs, 17-21 Kasım 2005, ss. 101-117.
13. Aysan, Mustafa A. "Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Ulusal Uyum: Türkiye Örneği", Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 40, Ekim 2008, ss. 44-53.
14. Civan, Mehmet ve Ekrem Kara, "Muhasebe Standartlarının Muhasebe Mesleğinde Uygulanmasına Yönelik Bir Araştırma", Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 14, Ekim 2002, ss. 75-81.
15. Sayar, R. Zafer ve Saim Üstündağ, "Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu ve ABD, Kanada, İngiltere ve Japonya Örnekleri", Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 18, Nisan 2003, s. 49-57.
16. Sunder, Syham "Tekdüzen Raporlama Standartlarının Yukarıdan Aşağıya Uygulanmak İstenmesi Niçin Tekrar Düşünülmeli?", (çev. Bilgehan Alagöz), Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 31, Temmuz 2006, ss. 6-10.
17. Tamer Aksoy, "Finansal Muhasebe ve Raporlama Standartlarında Uyumlaştırma ve UMS/UFRS Bazında Küresel Muhasebe Standartları Setine Yöneliş Eğilimi", Mali Çözüm Dergisi, İSMMMO, yıl: 15, sayı: 71, Nisan-Mayıs-Haziran 2005, s. 183-192.
18. Gücenme Ümit, "Küreselleşmede Muhasebe Standartları", Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 5, Ocak 2000, s. 7-11.
19. Gücenme Ümit, "Ülkemizdeki Muhasebe Uygulamalarının Türkiye Muhasebe Standartlarına Uyumu", Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 19, Temmuz 2003, ss. 27-35.
20. Güvemli Oktay, "Tek Muhasebe Standardına, Tek Denetim Standardına, Tek Meslek Ünvanına Doğru", Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 17, Ocak 2003, ss. 118-119.
21. Hikmet Nazım, "Uluslararası Muhasebe Standartları ve Karşı Görüşler", Muhasebe ve Finansman Dergisi, MUFAD, Sayı 10, Nisan 2001, ss. 69-71.
22. Cemal İbiş, Serdar Özkan, "Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS)'na Genel Bakış", Mali Çözüm Dergisi, İSMMMO, yıl: 16, sayı: 74, Ocak-Şubat-Mart 2006, ss. 25-43.
23. Uysal Özgür Özmen. "Uluslararası Muhasebe Standartlarının Oluşum Süreci: IASC ve Önde Gelen Ulusal ve Uluslararası Örgütler", Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi, TÜRMOB Yayın Organı, Sayı 17, Ocak 2006, ss. 87-108.

24. UFRS 1, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması, IASB, 2004, Paragraf 4.
  25. UMS 39, Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme, UMSK, 2001,
  26. EMBAWOOD A,Ş'nin Ulusal Muhasebe Standartlarına uygun olarak hazırlanan Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetçi Değerlendirmesi, Aralık 2016, ss.26
- İnternet kaynakları**
27. IASB, International Financial Reporting Standards (IFRS) 2004, 2004, s. 53.
  28. About the IASB, IASB Resmi Sitesi,
<http://www.iasb.org/About+Us/About+IASB/About+++the+IASB.htm>,
  29. IFAC Resmi Sitesi, <http://www.ifac.org/>,
  30. IASB and the IASC Foundation, IASB'nin resmi sitesi,
http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/0A5A767C-E7DE49E5-8B12-499F62F8870C/0/who_we_are.pdf,
  31. FASB Resmi Sitesi, Facts About FASB,
<http://www.fasb.org/jsp/FASB/Page/SectionPage&cid=1176154526495>,
  32. History, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'nun resmi sitesi,
<http://www.iasb.org/About+Us/About+the+Foundation/History.htm>,
  33. The IASB and the IOSCO, Uluslararası Muhasebe Standartlarının resmi sitesi,
<http://www.iasplus.com/restruct/restiosc.htm>,
  34. UFRS1, Denetim.net Deloitte bilgi kaynağı sitesi,
<http://www.denetimnet.net/UserFiles/Documents/UFRS/UFRS2007/UFRS%201%202007.pdf>,
  35. UFRS 1, Uluslararası Raporlama Heberleri Sitesi,
<http://www.iasplus.com/standard/ifrs01.htm>,
  36. UFRS-1'in Tarihi, Uluslararası Raporlama Heberleri Sitesi,
<http://www.iasplus.com/index.htm>,